

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 18. november 2015 af Østre Landsrets 5. afdeling
(landsdommerne Ulla Langholz, Bo Østergaard og Ole Græsbøll Olesen).

5. afd. nr. B-522-15:

Sveinur Tróndarsson

(advokat Bjørn á Heygum)

mod

Jørgen Niclasen

(advokat Christian F. Andreasen)

og

5. afd. nr. B-564-15:

1) Hans Andrias Midjord

2) Liljan Weihe

3) Jan Lamhauge

(alle ved advokat Ole Liedke)

mod

Jørgen Niclasen

(advokat Christian F. Andreasen)

Påstande

Færøernes Rets dom af 25. februar 2015 (BS 760/2014) er anket af Sveinur Tróndarsson, Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe og Jan Lamhauge med påstand om frifindelse.

Indstævnte, Jørgen Niclasen, har i påstandsdokument af 1. oktober 2015 nedlagt følgende påstande:

”Påstand 1

Indstævnte Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe idømmes straf for overtrædelse af straffelovens § 267 som ansvarlige for, at Kringvarp Føroya i udsendelsen ”Eg Helt Landsins Lógir” (”Jeg holdt landets love”), vist i TV den 26. maj 2014 og genudsendt flere gange og i nyhedsudsendelsen ”Dagur og Vika”, i perioden fra den 19. december 2013 til medio maj 2014, vedholdende har fremsat beskyldninger mod sagsøgte om

- a) at ”have snydt landskassen for flere hundrede tusinde kroner i told”, herunder at ”have snydt landskassen for 600.000 kr.” og ”at have snydt landskassen for mere end en halv million kroner” (beskyldninger fremsat bl.a. i Dagur og Vika den 19.12.2013, 20.12.2013, 30.12.2013, 03.01.2014, 13.01.2014 og i udsendelsen ”Jeg holdt landets love” den 26. maj 2014 (bl.a. 43:26 og 01:01:27))
- b) at have ”snydt” og/eller ”sveget” med told, (beskyldninger fremsat bl.a. i Dagur og Vika 07.01.2014, 09.01.2014, 10.01.2014, 13.01.2014, 10.02.2014, 11.02.2014, 14.02.2014 og i udsendelsen ”Jeg holdt landets love” (bl.a. 48:19, 52:33, 57:07, 57:26))
- c) at have solgt varer uden om toldmyndighederne, (beskyldning fremsat bl.a. i Dagur og Vika 20.12.2013, 03.01.2014, 27.01.2014 og i udsendelsen ”Jeg holdt landets love” (bl.a. 50:11))
- d) at have styret det ufortoldede salg, (beskyldning fremsat bl.a. i Dagur og Vika den 14.01.2014 og 20.01.2014)
- e) ”bevidst at have brudt toldloven” (beskyldning fremsat i udsendelsen ”Jeg holdt landets love (35:25) og at ”have brudt toldloven” (beskyldning fremsat i Dagur og Vika den 13.01.2014 bl.a. i udsendelsen ”Jeg holdt landets love” (48:36 og 01:01:27)
- f) ”bevidst at have påført landskassen tab” (beskyldning fremsat i udsendelsen ”Jeg holdt landets love” (35:25))

alt ved at de indstævnte havde ansvaret for bl.a. følgende udsagn:

Dagur og Vika, 19.12.2013:

Indslaget har overskriften

”SNÝTTI Í TOLLI” (”SNØD MED TOLD”)

I udsendelsen udtaler Jan Lamhauge bl.a. således ”Eitt felag, sum Jørgen Niclasen eitt skifti var stjóri í snýtti fyrst í 90-unum landskassan fyri meira enn eina hálva millión krónur í tolli.” (Et selskab, som Jørgen Niclasen i en periode var direktør for snød først i halvfemserne landskassen for mere end en halv million i told)

I udsendelsen refereres endvidere til en artikel fra samme dato fra Portal.fo med overskriften:

”Snytti við Tolli: Fíggjarmálaráðharrin snytti landskassan fyri 600.000 kr.” (Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.)

Dagur og Vika, 20.12.2013:

Indslaget har overskriften

”SKIPAFELAGIÐ FEKK ROKNINGINA” (”SKIPAFELAGIÐ FIK REGNINGEN”)

I udsendelsen udtaler programværtten Bogi Godtfred bl.a.:

”Jørgen Niclasen var stjóri í partafelagnum N.Niclasen størsta partin av tíðini, tá handilin í Sørvági ikki hevði tollkredit, men seldi vørur uttan um tollmyndugleikarnar.” (Jørgen Niclasen var direktør hos selskabet N. Niclasen den største del af tiden, da handelen i Sørvági ikke havde toldkredit, men solgte varer uden om toldmyndighederne)

I udsendelsen vises også artikel fra Portal.fo af den 19. desember 2003 med overskriften:

”Snytti við Tolli: Fíggjarmálaráðharrin snytti landskassan fyri 600.000 kr.” (Snyd med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr)

Dagur og Vika, 27.12.2013:

Udsendelsen har overskriften:

”ÓREGLULIG TOLLSKULD” (ULOVLIG TOLDGÆLD)

I udsendelsen udtaler Jan Lamhauge bl.a. således:

”Men tað er størsta partin av tíðini, meðan Jørgen Niclasen er stjóri, at óregluliga tollskuldin er upparbeidd” (Men det var den største del af tiden, medens Jørgen Niclasen var direktør, at den ulovlige toldgæld blev oparbejdet).

Dagur og Vika, 30.12.2013:

Udsendelsen har overskriften:

”VÍSIR IKKI ÁKÆRUNUM AFTUR” (TILBAGEVISER IKKE BESKYLDNINGERNE)

I udsendelsen udtaler Jan Lamhauge bl.a.:

”Fíggjarmálaráðharrin snytti landskassan fyri kr. 600.000.” (Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr)

Dagur og Vika, 03.01.2014:

Udsendelsen har overskriften:

”TOLLMÁLID DULT SÍÐAN ÁR 2000” (TOLDSAGEN GEMT BORT SIDEN 2000)

I udsendelsen udtaler programværtten, Bogi Godtfred bl.a. følgende:

”Fólk hava undrast, at tað ikki fyrr enn nú er komið fram, at partafelagið N.Niclasen, sum Jørgen Niclasen var stjóri fyri, seldi vørur uttan um tollmyndugleikarnar.” (Folk har undret sig over, at det ikke er kommet frem før nu, at aktieselskabet N Niclasen, som Jørgen Niclasen var direktør for, solgte varer uden om toldmyndighederne).

I udsendelsen udtaler Jan Lamhauge bl.a. følgende:

”Í lötuni hevur Fíggjarmálaráðið aftur innlitsumbønir um at lata almenningin fáa innlit í øll skjøl í tollmálinum hjá Jørgen Niclasen. Skjøl sum kunnu avdúka, nær vørur vórðu seldar frá partafelagnum N.Niclasen uttan um tollmyndugleikarnar.” (I øjeblikket har Finansministeriet igen

modtaget bægninger om aktindsigt om at lade offentligheden få indsigt i alle dokumenterne i Jørgen Niclasens toldsag. Dokumenter som kan afsløre, hvornår varer blev solgt fra aktieselskabet N. Niclasen uden om toldmyndighederne).

I udsendelsen vises igen artikel fra nyhedsportalen Portal.fo med følgende overskrift:

”Snýtti landskassan fyri 600.000 kr.” (Snød landskassen for 600.000 kr.)

Dagur og Vika, 07.01.2014:

Udsendelsen har følgende overskrift:

”SAMGONGUFÓLK VÆNTA FRÁGREIÐING” (MEDLEMMER AF KOALITIONEN FORVENTER EN REDEGØRELSE)

I udsendelsen udtaler journalisten Høgni Mohr bl.a.:

”Hvussu kunnu fólk, altso okur, sum mann sigur, sum eiga hendan her kassan, sum Jørgen situr á, altso landskassan, hvussu kunnu okur hava álit á einum landsstýrismanni, sum ikki fer út at reinsa seg aftaná slíkar ákærur?” (Hvorledes kan mennesker, altså vi, som man siger, som ejer denne kasse, som Jørgen sidder på, altså landskassen, hvordan kan vi have tillid til en landsstyremand, som ikke går ud og renser sig selv efter sådanne sigtelser?)

Senere i samme udsendelse er et indslag under overskriften:

”JØRGEN MÁ REINSA SEG” (JØRGEN MÁ RENSE SIG SELV)

Programværten, Bogi Godtfred, indleder indslaget med følgende udtalelse:

”Longu stutt eftir at heimasíðan portalurin avdúkaði, at eitt felag hjá Jørgen Niclasen snýtti í tolli fyrst í nítíárunum, kravdi samgongutingmaðurin Jenis av Rana, at landsstýrismaðurin reinsar seg. Nú 3 vikur eru farnar síðani málið kom undan kavi, krevja og vænta fleiri samgongufólk, at landsstýrismaðurin í fíggjarmálum reinsar seg, men Jørgen Niclasen sjálvur heldur seg kúrran”. (Allerede kort tid efter at hjemmesiden portal.fo afslørede, at et selskab tilhørende Jørgen Niclasen snød med told i begyndelsen af halvfemserne, krævede Jenis af Rana, medlem af koalitionen, at landsstyremanden renser sig selv. Nu hvor der er gået 3 uger både kræver og forventer flere medlemmer af koalitionen, at landsstyremanden renser sig selv, men Jørgen Niclasen holder sig tavs.)

Journalisten Høgni Mohr er ude med mikrofonen og spørger bl. a. således:

”Góðan dag Edva, kann eg líka fáa orðið á teg, eg komi frá KVF og ætlaði at spyrja í sambandi við hetta málið við Jørgen Niclasen. Nú eru nakrar vikur farnar síðan Jørgen Niclasen var lagdur undir at hava framt tollsvik, og samgongulimurin Jenis av Rana hann hevur so kravt, at landsstýrismaðurin reinsar seg. Tú er eisini partur av samgonguni, krevur tú tað sama?” (Goddag Edva, kan jeg lige tale med dig et øjeblik, jeg kommer fra KVF og tænkte at spørge i forbindelse med denne sag vedrørende Jørgen Niclasen. Nu er der gået nogle uger, siden Jørgen Niclasen blev beskyldt for at have begået toldsvig, og koalitionsmedlem Jenis av Rana har så krævet, at landstyremanden renser sig selv. Du er medlem af koalitionen, kræver du det samme?)

Et tilsvarende spørsmål lyder således:

”Nú eru nakar vikur farnar, síðan Jørgen Niclasen varð lagdur undir at hava framt hettar her tollsvikið, og enn hevur landsstýrismaðurin so ikki reinsa seg, kanst tú liva við tí?” (Nu er der gået nogle uger siden Jørgen Niclasen blev beskyldt for at have begået dette her toldsvig, og endnu har landsstyremanden ikke rensat sig selv, kan du leve med dette?)

Dagur og Vika, 09.01.2014:

Udsendelsen har overskriften:

"KREVJA AT JØRGEN REINSAR SEG" (KRÆVER AT JØRGEN RENSER SIG SELV)

I udsendelsen udtaler programværten, Bogi Godtfred, bl.a. følgende:

"Hann skyldar Føroya fólki at reinsa seg, tað sigur ein av teimum 4 andsstøðuformonnum, teir krevja allir, at Jørgen Niclasen reinsar seg fyri skuldsetingarnar um tollsvik." (Han skylder Færøernes befolkning at rense sig selv, det siger en af de 4 oppositionsformænd, de kræver alle, at Jørgen Niclasen rensar sig selv for beskyldningerne om toldsvig")

I udsendelsen udtaler journalist Høgni Mohr bl.a.:

"Fleiri samgongufólk ynskja, at Jørgen Niclasen, landsstýrismaður, reinsar seg, eftir at hann er lagdir undir at hava svikað við tolli". (Flere medlemmer af koalitionen ønsker, at Jørgen Niclasen, landsstyremand, rensar sig, efter at han er blevet beskyldt for at have begået svig med told).

I udsendelsen udtaler Høgni Hoydal bl.a.

"Vissi hettar her, sum er komið fram er rætt, so ber tað sjálvandi heldur ikki til at hava eitt álitisstarv í Føroyum, tað sigur seg púra sjálv". (Såfremt dette her, som er kommet frem, er rigtigt, så kan det selvfølgelig ikke lade sig gøre, at han har et tillidserhverv på Færøerne, det er indlysende).

Senere i udsendelsen udtaler journalisten Høgni Mohr bl.a. følgende:

"Hóast fleiri samgongufólk og allur andstøðuflokkarnir krevja, at Jørgen Niclasen reinsar seg fyri skuldsetingar um svik, er hetta ikki hent enn. Kringvarpið fekk longu áðrenn jól skjól, sum vísa, hvat fór fram." (På trods af, at flere medlemmer af koalitionen og hele oppositionen kræver, at Jørgen Niclasen rensar sig for beskyldninger om svig, er dette endnu ikke sket. Kringvarp Føroya fik allerede inden jul dokumenter som viser, hvad der virkelig foregik).

Senere udtaler journalist Brynhild Thomsen bl.a. følgende:

"Landsstýrismaðurin, sum nú sjálvur hevur ábyrgd av tollmálum, vísti ikki aftur, at hann hevði snýtt í tolli, hóast hann var spurdur uppí saman í útvarpinum." (Landsstyremanden, som nu selv har ansvaret for toldsager, tilbageviser ikke, at han har snydt med told, dette på trods af, at han blev spurgt flere gange om dette af radioen)

"Men tú svarar ikki spurninginum, hvat er tað, um tað ikki er at snýta, tá mann innflytur vørur og selir tær, uttan at rinda toll av tí?" (Men du besvarer ikke spørgsmålet, hvad er det andet end at begå snyd, når man importerer varer og sælger disse uden at betale told av disse varer?)

Journalisten Høgni Mohr udtaleler bl.a:

"Heldur ikki í sjónvarpinum, fekst Jørgen Niclasen at avsanna, at tollsnýtið var farið fram" (Heller ikke i fjernsynet lykkedes det at få Jørgen Niclasen til at tilbagevise, at toldsnydet blev begået)

"Jørgen Niclasen brúkti sostatt ikki høvi at vísa aftur, at tollsnýtið fór fram, sum greitt er frá." (Jørgen Niclasen brugde således ikke anledningen til at tilbagevise, at toldsnydet foregik, som forklaret).

Dagur og Vika, 10.01.2014:

Udsendelsen har overskriften:

BÍÐAR EFTIR FJØRLMIÐLAKÆRUNEVNDINI (AFVENTER AFGØRELSEN FRA PRESSENÆVNET)

I udsendelsen forevises artikel fra Portal.fo af 27. desember 2013. Artiklen har følgende overskrift:

”Snýtti við tolli: Jørgen var stjóri stórsta partin av tíðini” (Snød med told: Jørgen var direktør den største del af tiden)

I udsendelsen stiller Brynhild Thomsen bl.a. følgende spørgsmål til lagmanden:

”Er hetta ein tilvildarlig einkultsak, vit hava ein fíggjarmálaráðharra, sum er landsstýrismaður í tollmálum, sum er undir skuldsetingum fyri at hava snýtt í tolli, og her liggur ein frágreiðing í smálutum, inni á løgmannsskrivstovuni um tað málið, hví hevur tú ikki lisið hana?” (Er dette en tilfældig enkeltsag, vi har en finansminister, som er landsstyremand i toldanliggønder, og som er under beskyldninger om at have begået toldsnyd, og her på lagmandens kontor ligger en redegørelse, som i mindste detalje belyser sagen, hvorfor har du ikke læst redegørelsen?)

Senere i udsendelsen indleder programværten Bogi Godfred under overskriften **”Gå af”** således:

”Málið um tollsvik og tyngjandi mál hjá sitandi samgongu fáa fólk at reissast.” (Sagen om toldsvig og andre belastende sager hos den siddende regering får nu folk til at rejse sig)

Høgni Mohr, journalist spørger bl.a. således:

”Hevur tú álit á Jørgeni Niclasen, sum kassameistara í Føroyum?” (Har du tillid til Jørgen Niclasen som kasserer på Færøerne?)

Eyðbjørg Dalsgaard: **”Nei, tað havi eg slett ikki.”** (Nej, det har jeg slet ikke)

Høgni Mohr: **Hví ikki tað?** (Hvorfor ikke det?)

Eyðbjørg Dalsgaard: **”Tí eg haldi akkurát, sum nógvir av andstøðupolitikarunum siga, at vit mugu fáa skjøl á borðið, sum vísa, at hann er ósekur, vissi hann er tað.”** (Fordi jeg mener præcist det samme som flere medlemmer af oppositionen siger, at vi må have dokumenter på bordet som viser, at han er uskyldig, såfremt han er det)

Høgni Mohr: **”Heldur tú, at landsstýrismaðurin eigur at leggja frá sær?”** (Mener du, at landsstyremanden bør gå af?)

Steintór Djurhuus: **”Eingin kann hava álit á sovornum fólkum.”** (Ingen kan have tillid til sådanne mennesker)

Tórir Olsen: **”Vit kunnu ikki hava ein mann, sum er undirlagdur sovuritt nakað altso, hann má reinsa seg, og vissi hann ikki vil tað, so má hann vekk.”** (Vi kan ikke have en mand, som er under sådanne beskyldninger, altså han må rense sig, og såfremt han ikke gør det, så må han væk)

Dagur og Vika, 13.01.2014:

Udsendelsen har overskriften:

”SKJØLINI MUGU FRAM” (DOKUMENTERNE MÅ FREM)

I udsendelsen vises en artikel fra Portal.fo af 19. december 2003 med følgende overskrift:

”Snýtti við tolli: Fíggjarmálaráðharrin snýtti landskassan fyri 600.000 kr” (Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr)

I udsendelsen vises et indslag under overskriften:

”PRÓGVINI LIGGJA HJÁ LØGMANNI” (BEVISERNE LIGGER HOS LAGMANDEN)

I udsendelsen har Brynhild Thomsen en samtale med lagmanden. Hun spørger således:

”Er hetta ein tilvildarlig einkultsak, vit hava ein fíggjarmálaráðharra, sum er landsstýrismaður í tollmálum, sum er undir skuldsetingum fyri at hava snýtt í tolli, og her liggur ein frágreiðing í smálutum, inni á løgmannsskrivstovuni um tað málið, hví hevur tú ikki lisið hana?” (Er dette en tilfældig enkeltsag, vi har en finansminister, som er landsstyremand i

toldanliggender, og som er under beskyldninger om at have begået toldsnyd, og her på lagmandens kontor ligger en redegørelse, som i mindste detaljer belyser sagen, hvorfor har du ikke læst redegørelsen?)

I udsendelser vises et andet indslag under overskriften:

"ALEMNNINGURIN EIGUR AT FÁA INNLIT" (OFFENTLIGHEDEN BØR FÁ INDSIGT)

I indslaget udtaler Sveinur Tróndarson bl.a. følgende:

"Tað er talan um eitt mál, sum snýr seg um snýt við tolli, og eg haldi, og tað ein av teimum kendastu politikarunum í landinum, sum hevur verið stjóri í fyrítøkuni, meðan hetta stóð uppá, og tað haldi eg at fólk hava krav uppá at vita." (Der er tale om en sag, som vedrører snyd med told og jeg mener, at når der er tale om en af de mest kendte politikere i landet, som har været direktør for selskabet, medens dette foregik, så mener jeg, at Færøernes befolkning har krav på at få oplysninger om dette)

"Men í hesum førinum haldi eg tað er veruliga, at tað hevur týdning, at mann fær teir upplýsingarnar fram um tað, sum er hent í hesum her førinum. Eftir mínum tykki er tað eingin ivi um, at felagið hevur brotið grein 7 í tollógini, sum sigur, at tað ikki er loyvt at lata vørur út av skipafelagsgoymslum, uttan tollurin er goldin. Fútin hevur sagt í tí svarinum, sum teir hava givið, eisini okkum millum annað, her á portalinum, at eingin kann revsast fyri tað, men tað er framvegis, eingin hevur afturvíst, at talan er um lógarbrot. Og tá haldi eg, at tað hevur ein ávísan týdning fyri fólk at fáa at vita, hvat tað er sum hevur gingið fyri seg." (Men i denne sag synes jeg virkelig, at det har betydning, at vi får oplysningerne frem, om hvad der er sket i dette tilfælde. Efter min opfattelse er der ingen tvivl om, at selskabet har overtrådt § 7 i toldloven, som siger, at det ikke er tilladt at tage varer ud af lageret, uden at tolden er betalt. Landfogeden har sagt i sit svar, som er udleveret, også til os på portalen, at ingen kan straffes for det, men der er fremdeles ingen som har tilbagevist, at der er tale om en overtrædelse af loven. Også af denne årsag mener jeg, at det har en vis betydning, at folk får at vide, hvad der er foregået)

Dagur og Vika, 14.01.2014:

Udsendelsen havde følgende overskrift:

"JØRGEN STÝRDI ÓTOLLAÐU SØLUNI" (JØRGEN STYREDE DET UFORTOLDEDE SALG)

Programværten Bogi Godtfred indleder udsendelsen bl.a. således:

"Eitt skjál, Kringvarpið hevur fingið, vísir, at tað var eingin annar enn Jørgen Niclasen, stjóri, sjálvur, ið avgjórði nær ótollaðu vørurnar skuldu úr goymsluni hjá skipafelagnum, og í handilin hjá N. Niclasen at verða seldar." (Et dokument, som Kringvarpið har fået fat i, viser, at det var ingen anden end Jørgen Niclasen selv, som afgjorde, hvornår de ufortoldede varer skulle flyttes fra lageret hos Skipafelagið til handelslokalet hos N. Niclasen for der at blive solgt)

Dagur og Vika, 16.01.2014:

Udsendelsen har overskriften:

"TOLLÓGIN VARÐ BROTTIN" (TOLDLOVEN BLEV OVERTRÁDT)

I udsendelsen siger Jan Lamhauge bl.a. følgende:

"Tolleftirlitið var skipað øðrvísi fyrst í 90-unum í mun til í dag. Í dag er eftirlitið miðsavnað á einum stað. Men tá vóru fleiri lutvíst sjálvstøðugar tolldeildir kring landið."

“Eitt nú var ein í Sørvági, sum í eitt tíðarskeið helt til í kjallaranum í sethúsunum hjá foreldrunum hjá Jørgen Niclasen, og hendan deildin hevur eftir øllum at døma havt trupult við at røkja sína skyldu mótvegis N.Niclasen fyrítøkuni. Hetta kom leiðslan fyri toll- og skatt í øllum førum til, tá tað gjørdist greitt, at N.Niclasen í eitt longri tíðarskeið fekk vørur útflyggjaðar uttan at rinda toll”.

”At so rætt er millum bæði tollmyndugleikar, skipafelag og handil kann vera orsøkin til, at N.Niclasen kundi fáa vørur útflyggjaðar, uttan at rinda toll”.

(Toldkontrollen blev tilrettelagt anderledes i begyndelsen af halvfemserne i forhold til i dag. I dag er kontrollen centraliseret på et sted. Tidligere forefandtes der delvist selvstændige toldafdelinger rundt om i landet.

Til eksempel var en afdeling, som for en periode holdt til i kælderen i huset tilhørende Jørgen Niclasens forældre, og denne afdeling har efter alt at dømme haft problemer med at overholde sine forpligtelser over for N. Niclasen. Dette opdagede ledelsen for Told og Skat i alt fald, da det blev afsløret, at N. Niclasen i en længere periode fik udleveret varer uden at betale told.

At der var et så tæt forhold mellem toldmyndigheder, Skipafelagið og handelen kan være årsagen til, at N. Niclasen kunne få udleveret varer uden at betale told

Dagur og Vika, 20.01.2014:

Udsendelsen har følgende overskrift

”TOLLARARNIR BJARGAÐU JØRGEN” (JØRGEN BLEV REDDET AF

TOLDERNE)

I udsendelsen oplyser Jan Lamhauge bl.a. følgende:

”Tað er sostatt Jørgen Niclasen, sum avgerð, at tað er ótollað vøra sum fer um søludiskin hjá N.Niclasen”. (Det var således Jørgen Niclasen, som afgjorde, at ufortøldede varer skulle sælges over salgsdisken hos N. Niclasen)

Toll og Skatt skrivar; “Spurningurin er, um málið ikki eisini skal síggjast í mun til, at Jørgen Niclasen sum stjóri fyri P/F N.Niclasen, í tí støðu hann er, deils sum umsitari av avgreiðsluni fyri Føroyaleiðina og sum tollskyldugur kundi, hevur misnýtt hesa støðu, og harígjøgnum hevur skaffað felag sínum ein fíggjarligan vinning við at áføra tí almenna eitt fíggjartap av tolli”. (Told og Skat skriver: Spørøgsmålet er, om sagen ikke skal ses i lyset af, at Jørgen Niclasen som direktør for P/F N. Niclasen, i den position han har, dels som administrator af ekspeditionen hos Skipafelagið og som toldpligtig kunde, har misbrugt sin stilling, og derigennem har skaffet sig en økonomisk vinding ved at påføre det offentlige et økonomisk tab i form af toldindtægter)

Dagur og Vika 21.01.2014

Udsendelsen har overskriften:

”ENDAÐI Í FÚTARÆTTINUM” (ENDTE I FOGEDRETTE)

I indslaget siger Jan Lamhauge bl.a:

”At Jørgen Niclasen hevði hendan dupulta leiklutin, sum bæði umsitari og kundi hjá skipafelagnum, hevði Toll- og Skatt við í síni meting, áðrenn Toll og Skatt meldaði tollmálið, sum tey hildu vera eitt grovt brot á tolllógina.

Toll- og Skatt skrivar;”Spurningurin er, um málið ikki eisini skal síggjast í mun til, at Jørgen Niclasen sum stjóri fyri P/F N.Niclasen, í tí støði hann er, deils sum umsitari av avgreiðsluni fyri Føroyarleiðina og sum

tollskyldugur kundi, hefur misnýtt hesa stöðu, og harígjøgnum hefur skaffað felag sínum ein fíggjarligan vinning við at áføra tí almenna eitt fíggjarligt tap av tolli.”

(At Jørgen Niclasen havde denne dobbeltrolle, både som administrator og kunde hos skibsrederiet, havde Told og Skat med i sin vurdering, inden Told og Skat anmeldte toldsagen, som de mente var et groft brud på toldloven.

Told og Skat skriver: Spørgsmålet er, om sagen ikke skal ses i lyset af, at Jørgen Niclasen som direktør for P/F N Niclasen, i den position han har, dels som administrator af ekspeditionen hos Skipafelagið og som toldpligtig kunde, har misbrugt sin stilling, og derigennem har skaffet sig en økonomisk vinding ved at påføre det offentlige et økonomisk tab i form af toldindtægter)

Dagur og Vika 27.01 2014

Udsendelsen har overskriften:

”TOLLMÁLID Í LØGTINGID” (TOLDSAGEN I LAGTINGET)

Programværten, Beina Løwe Jacobsen, siger bl.a. således:

”Løgmaður skuldi avgjört koyrt Jørgen Niclasen frá, hetta sigur forkvinnan fyri landsstýrsmálanevndina, Sirið Stenberg, úr Tjóðveldi við tíðindaportalin in.fo. Sirið Stenberg sigur við in.fo, at ein landsstýrismaður, sum hefur verið stjóri í eini fyrirøku, sum hefur selt vørur uttan um tollvaldið kann ikki vera landsstýrismaður.” (Lagmanden skulle helt afgjort haft afskediget Jørgen Niclasen, siger formanden for landsstyreudvalget, Siri Stenberg, fra Tjóðveldispartiet til nyhedsportalen in.fo. Siri Stenberg siger til in.fo, at en landsstyremand, som har været direktør for et selskab, som har solgt varer udenom toldmyndighederne, kan ikke beklæde posten som minister)

Dagur og Vika 28.01 2014

Udsendelsen har overskriften:

”JØRGEN RENNUR UN DAN” (JØRGEN FLYGTER)

Dagur og Vika 10.02 2014

Udsendelsen har følgende overskrift

TIKIÐ SEG ÚR SAMBANDSFLOKKINUM (MELDT SIG UD AF SAMBANDSPARTIET)

I udsendelsen siger Lisbeth Petersen bl.a. **”Ein maður sum hefur snýtt í tolli, tað er faktiskt okkum øll, hann snýtir tá.”** (En mand som har snydt med told, det er faktisk os alle sammen, som han da har snydt)

”Tú má kunna krevja erligheit og reiðiligheit frá teimum, sum sita har úti, og tað er ikki altíð, tað sum er. Nei eg sigi sum Poul Michelsen, at ein maður sum hefur snýtt í tolli, hann skal ikki vera landsstýrismaður.” (Du må kunne kræve ærlighed og redelighed fra dem som sidder i landsstyret, og det forholder sig ikke altid sådan. Nei, jeg siger som Poul Michelsen, at en mand som har snydt med told kan ikke være landsstyremedlem)

Ja, tað haldi eg tey flestu vita, eg havi... tað er valgið av landsstýrismonnum, og vit hava ein landsstýrismann, sum hefur snýtt í tolli, tað haldi eg ikki mann kann vera bekentur at hava, sjálvt um hann er ein fittur maður, tað er ikki tað, men tað hoyrir nakað við til, vissi tú skalt út at umboða títt land og soleiðis sum okkara landspolitikkarar eiga at viðhvørt, og virðingin er ikki tann sama sum hon átti at verið.” (Ja, jeg tror de fleste ved, at jeg har... valget af landsstyremedlemmer, og vi har i øjeblikket en landsstyremand, som har snydt med told, det mener jeg ikke vi kan være

bekendte med at have, selv om han er en rar mand, det er ikke det, men det hører med til stillingen, såfremt du skal repræsentere dit land, og det skal vores landspolitikere til tider gøre, og respekten er ikke den samme, som den burde være)

”Ja, men altso, tað privata skal eisini vera í ordan, tað vil siga altso, ein maður sum hefur snýtt í tolli, tað er faktiskt okkum øll hann snýtir tá.”

(Ja, men altså, de private forhold skal også være i orden, det vil sige, altså en mand som har snydt med told, det er faktisk os alle sammen han snyder)

I udsendelsen udtaler journalist Bogi Godtfred bl.a:

”Men tað eru menn, sum ikki verður vorðnir landsstýrismenn fyri minni, t.d. menn, ið hava skylda landskassanum pengar, ið landið hefur veðhildið fyri.” (Men der er personer, som ikke er blevet valgt som ministre for mindre belastende forhold, bl.a. folk som har haft gæld til landskassen i forbindelse med, at det offentlige har kautioneret for vedkommende)

Dagur og Vika 11.02 2014

Udsendelsen har følgende overskrift

”JØRGEN MÁ FRÁ” (JØRGEN MÁ GÅ AF)

Udsendelsen indledes således:

”Vissi hann kann sleppa gott frá hasum har, vissi tað ongar politiskar konsikvensir fær fyri hann, jamen so er tað ein appel til øll, snýti bara, tað er í ordan.” (Såfremt han kan slippe godt afsted med dette her, såfremt dette ikke medfører nogle politiske konsekvenser for ham, jamen, så er det en appel til os alle sammen: snyd bare, det er i orden)

Programværten indleder herefter indslaget med følgende indledning:

“Fleiri atfinningarsamar røddir hoyrast nú í Sambandsflokkinum, fyri handfaringina hjá lögmanni av tollmálinum. Fær tollmálið ongar avleiðingar fyri landsstýrismannin í fíggjarmálum, sendir tað boðskapin út til onnur, at tey eisini kunnu bróta lógina. Tað sigur Jústines Eidesgaard, limur í Sambandsflokkinum, sum er vónsvikin av sínum formanni.” (Flere kritiske røster høres nu i Sambandspartiet om lagmandens håndtering af toldsagen. Såfremt toldsagen ikke får nogle konsekvenser for finansministeren, sender det en meddelelse til andre om, at de også kan bryde loven. Det siger Justinus Eidesgaard, medlem af Sambandspartiet, som er skuffet over sin formand i partiet)

Lisbeth Petersen: **”Nei eg sigi sum Poul Michelsen, at ein maður, sum hefur snýtt í tolli, hann skal ikki vera landsstýrismaður.”** (Nej, jeg siger som Poul Michelsen, en mand som har snydt med told, han skal ikke være minister)

Jústinus Eidesgaard: **”Vissi hann kann sleppa gott frá hasum har, vissi tað ongar politiskar konsikvensir fær fyri hann, jamen so er tað ein appel til øll, altso snýti bara, tað er í ordan. Ella umgangist lógina, tað er í ordan.”** (Såfremt han kan slippe godt afsted med dette her, såfremt det ikke medfører nogle politiske konsekvenser for ham, jamen, så er det en appel til os alle sammen: snyd bare det er i orden. Eller omgå loven, det er i orden).

Dagur og Vika 14.02 2014

I udsendelsen laves en profil af Lisbeth L Petersen:

Lisbet L. Petersen: **”Tú má kunna krevja erligheit og reiðiligheit frá teimum, sum sita har úti, og tað er ikki altíð, tað sum er. Nei eg sigi sum Poul Michelsen, at ein maður sum hefur snýtt í tolli, hann skal ikki vera landsstýrismaður.”** (Du må kunne kræve ærlighed og redelighed fra dem som

sidder i landsstyret, og det forholder sig ikke altid sådan. Nej, jeg siger som Poul Michelsen, en mand som har snydt i told, han skal ikke være minister).

Programmet Tollmálið - “Eg helt landsins lógir” (Toldsagen - ”Jeg overholdt landets love”)

Jørgen Niclasen (JN), Sveinur Tróndarson (ST), Jan Lamhauge (JL), Brynhild Thomsen, frásøgufolk, (BT), Dánjal Højgaard (DH), Gestur Hovgaard (GH), Høgni Mohr (HM), Lisbeth Petersen (LP), Justinus Eidesgaard (JE)

22:16 BT: **Men eftir 1989 letur partafelagið N. Niclasen hvørki roknskapir ella tollskjøl til myndugleikarnar, so myndugleikarnir fáa ikki fylt við, hvussu stór tollskuldin hjá felagnum í veruleikanum er.** (Men efter 1989 indleverer aktieselskabet N. Niclasen hverken regnskaber eller toldbilag til myndighederne, så myndighederne ikke kan følge med i, hvor stor toldgæld selskabet har)

29:02 BT: **Jørgen Niclasen hevur ivaleyst vitað av, at tollmálið kundi gerast ein forðing fyri hansara móguleikum at sita í einum landsstýrissessi. Ein landsstýrismaður røkir eitt av hægstu embætunum í landinum, og tí hava tað altíð verið strong moralsk og etisk krøv til, hvør kann sita í einum landsstýrissessi.** (Jørgen Niclasen har uden tvivl været klar over, at toldsagen kunne være en forhindring for ham for at opnå en ministerpost. En minister beklæder en af landets højeste stillinger, og derfor har der altid været stillet strenge moralske og etiske krav til de personer som skal udnævnes som medlem af landsstyret)

35:25 JL: **At tað bleiv staðfest á fleiri eftirlitsvitjanum í 1993, at ótollaðar vørur fóru av goymsluni í Sørvági staðfesti greitt, at núsitandi landsstýrismaðurin í tollmálum, Jørgen Niclasen, tilvitað breyt tolllógina fleiri ferðir. Núsitandi landsstýrismaðurin í fíggjarmálum áfórði tilvitað landskassanum eitt fíggjarligt tap. Ongastaðni í skjølunum stendur nakað um, at hetta skal verða gjørt í góðari trúgv. Tvørturímóti.** (At det blev stadfæstet under flere kontrolbesøg i 1993, at ufortoldede varer blev udleveret fra lageret i Sørvági bekræfter helt klart, at den nuværende finansminister Jørgen Niclasen bevidst overtrådte toldlovgivningen flere gange. Den nuværende finansminister påførte bevidst landskassen et økonomisk tab. Det fremgår ingen steder af dokumenterne, at dette skulle være foregået i god tro. Tværtimod.)

43:26 Artikel af 19. december 2013 skrevet af Portal.fo fremvises med følgende overskrift: **“Snytti við Tolti: Fíggjarmálaráðharrin snytti landskassan fyri 600.000 kr”** (Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.)

48:19 ST: **Og tá landskassin ikki fær sínar pengar frá tí felagnum, sum hann er stjóri fyri, so má landskassin fara til skipafelagið, og siga, hygg her, veitst tú hvat, tykkara samstarvsfelagið í Vágum hevur snýtt landskassan fyri so og so nógvar pengar, tit skulu gjalda tykkara part. Gerðsovæl.** (Og da landskassen ikke får sine penge fra det selskab, som han er direktør for, så må landskassen gå til Skipafelagið og sige, se her, ved du hvad, jeres samarbejdspartner på Vågø har snydt landskassen for så og så mange penge, i må betale jeres andel. Værsgo.)

48:36 ST: **Tað er ikki Skipafelagið, men P/F N. Niclasen, sum hevur brotið grein 7 í tolllógin.** (Det er ikke Skipafelagið, men P/f N Niclasen, som har overtrådt § 7 i toldloven)

50:11 BT: **Jørgen Niclasen slapp undan bæði revsing og rokning fyri ótollaðu vørurnar, sum hann hevði selt.** (Jørgen Niclasen slap for både straf og regning for de ufortoldede varer, som han solgte)

52:33: HM: **”Nú eru nakar vikur farnar, síðan Jørgen Niclasen varð lagdur undir at hava framt hettar her tollsvikið, og enn hevur landsstýrismaðurin so ikki reinsa seg, kanst tú liva við tí?”** (Nu er der gået nogle uger siden Jørgen Niclasen blev beskyldt for at have begået dette her toldsvig, og endnu har landsstyremanden ikke rensset sig selv, kan du leve med dette?)

57:07: LP: **”Tú má kunna krevja erligheit og reiðiligheit frá teimum, sum sita har úti, og tað er ikki altíð, tað sum er. Nei eg sigi sum Poul Michelsen, at ein maður sum hevur snýtt í tolli, hann skal ikki vera landsstýrismaður.”** (Du må kunne kræve ærlighed og redelighed fra dem som sidder i landsstyret, og det forholder sig ikke altid sådan. Nei, jeg siger som Poul Michelsen, at en mand som har snydt med told kan ikke være landsstyremedlem)

57:26: JE **”Vissi hann kann sleppa gott frá hasum har, vissi tað ongar politiskar konsikvensir fær fyri hann, jamen so er tað ein appel til øll, snýti bara, tað er í ordan.”** (Såfremt han kan slippe godt afsted med dette her, såfremt dette ikke medfører nogle politiske konsekvenser for ham, jamen, så er det en appel til os alle sammen: snyd bare, det er i orden)

01.00.50: ST **“Eg haldi at fólk hava krav uppá at vita hvussu hann hevur gjørt”** (Jeg mener, at befolkningen har krav på at vide, hvordan han gjorde dette)

01.01:27 ST **Vit hava ein fólkavaldan politikara, sum hevur snýtt landskassan fyri fleiri hundrað túsund krónur. Tað sum síðani er hent er tað, at maðurin er blivin landsstýrismaður í tollmálum. Nú situr hann faktiskt og umsitur tað lógina, sum hann sjálvur hevur brotið.** (Vi har en folkevalgt politiker, som har snydt landskassen for flere hundrede tusinde kroner. Det som siden er hændt, er det, at manden nu er blevet minister i toldanliggander. Nu sidder han faktisk og forvalter den lov, som han selv har brudt.)

01:02:33 JL: **Er tað ikki øgiliga trupult at siga við borgarin, at tit mugu halda lógirnar, tá tit seta ein landsstýrismann, sum ikki hevur hildið lógirnar í 4 ár?** (Er det ikke meget problematisk at sige til borgere, at I skal overholde landets love, når I udpeger en minister, som ikke har overholdt lovgivningen i 4 år)

01:02:52 BT: **Fyri Jørgen Niclasen er tað heppið, at tollmálið var dult so leingi. At etisku og moralsku krøvini til landsstýrisfólk høvdu flutt seg so nógv, at tað verður mett ongan týdning at hava, at hann í fleiri ár seldi vørur í stríð við lógina.** (For Jørgen Niclasen var det heldigt, at toldsagen blev holdt hemmelig så længe. At de etiske og moralske krav til landsstyrefolk har flyttet sig så meget, at det ikke anses for at have nogen betydning, at han i flere år solgte varer i strid med loven).

Påstand 2

Jan Lamhauge idømmes straf for overtrædelse af straffelovens § 267 ved som journalist for Kringvarp Føroya i udsendelsen ”Eg Helt Landsins Lógir” (”Jeg holdt landets love”), vist i TV den 26. maj 2014 og genudsendt flere gange og i nyhedsudsendelsen ”Dagur og Vika”, i perioden fra den 19. december 2013 til

medio maj 2014 ,vedholdende at have fremsat beskyldninger mod Jørgen Niclasen om

- a) at "have snydt landskassen for 600.000 kr." (beskyldning fremsat i Dagur og Vika bl.a. den 19.12.2013, 30.12.2013 og 03.01.2014)
- b) at have solgt varer uden om toldmyndighederne, (beskyldning fremsat i Dagur og Vika bl.a. den 03.01.2013 og 20.01.2014)
- c) at have styret det ufortoldede salg, (beskyldning fremsat i Dagur og Vika den 20.01.2014)
- d) bevidst at have brudt toldloven (beskyldning fremsat i "Jeg holdt landets love" (35:25))
- e) bevidst at have påført landskassen tab (beskyldning fremsat i "Jeg holdt landets love" (35:25))

alt ved at have ansvaret for bl.a. følgende udsagn:

Dagur og Vika, 19.12.2013:

Indslaget har overskriften

"SNÝTTI Í TOLLI" ("SNØD MED TOLD")

I udsendelsen udtaler Jan Lamhaguge bl.a. således **"Eitt felag, sum Jørgen Niclasen eitt skifti var stjóri í snýtti fyrst í 90-unum landskassan fyri meira enn eina hálva milliún krónur í tolli."** (Et selskab, som Jørgen Niclasen i en periode var direktør for snød først i halvfemserne landskassen for mere end en halv million i told)

I udsendelsen gengiver Jan Lamhauge en artikel fra samme dato fra Portal.fo med følgende overskrift:

"Snytti við Tolli: Fíggjarmálaráðharrin snytti landskassan fyri 600.000 kr" (Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.)

Dagur og Vika, 27.12.2013:

Udsendelsen har overskriften:

"ÓREGLULIG TOLLSKULD" (ULOVLIG TOLDGÆLD)

I udsendelsen udtaler Jan Lamhague bl.a. således:

"Men tað er størsta partin av tíðini, meðan Jørgen Niclasen er stjóri, at óregluliga tollskuldin er upparbeidd" (Men det var den største del af tiden, medens Jørgen Niclasen var direktør, at den ulovlige toldgæld blev oparbejdet).

Dagur og Vika, 30.12.2013:

Udsendelsen har overskriften:

"VÍSIR IKKI ÁKÆRUNUM AFTUR" (TILBAGEVISER IKKE BESKYLDNINGERNE)

I udsendelsen udtaler Jan Lamhauge bl.a:

"Fíggjarmálaráðharrin snýtti landskassan fyri kr. 600.000." (Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr)

Dagur og Vika, 03.01.2014:

Udsendelsen har overskriften:

"TOLLMÁLÍÐ DULT SÍÐAN ÁR 2000" (TOLDSAGEN GEMT BORT SIDEN 2000)

I udsendelsen udtaler Jan Lamhauge bl.a. følgende:

”Í lötuni hefur Fíggjarmálaráðið aftur innlitsumbønir um at lata almenningin fáa innlit í øll skjøl í tollmálinum hjá Jørgen Niclasen. Skjøl sum kunnu avdúka, nær vørur vórðu seldar frá partafelagnum N.Niclasen uttan um tollmyndugleikarnar.” (I øjeblikket har Finansministeriet igen modtaget bægninger om aktindsigt om at lade offentligheden få indsigt i alle dokumenterne i Jørgen Niclasens toldsag. Dokumenter som kan afsløre, hvornår varer blev solgt fra aktieselskabet N. Niclasen uden om toldmyndighederne).

I udsendelsen vises igen artikel fra nyhedsportalen Portal.fo med følgende overskrift:

”Snýtti landskassan fyri 600.000 kr.” (Snød landskassen for 600.000 kr).

Dagur og Vika, 14.01.2014:

Udsendelsen havde følgende overskrift:

”JØRGEN STÝRDI ÓTOLLAÐU SØLUNI” (JØRGEN STYREDE DET UFORTOLDEDE SALG)

Programværten Bogi Godtfred indleder udsendelsen bl.a. således:

”Eitt skjál, Kringvarpið hefur fingið, vísir, at tað var eingin annar enn Jørgen Niclasen, stjóri, sjálvur, ið avgjórði nær ótollaðu vørunar skuldu úr goymsluni hjá skipafelagnum, og í handilin hjá N. Niclasen at verða seldar.” (Et dokument, som Kringvarpið har fået fat i viser, at det var ingen anden end Jørgen Niclasen selv som afgjorde, hvornår de ufortoldede varer skulle flyttes fra lageret hos Skipafelagið til handelslokalet hos N. Niclasen for der at blive solgt)

(Det fremgår af indslaget, at Jan Lamhauge oplæser og har forfattet indslaget i udsendelsen)

Dagur og Vika, 16.01.2014

Udsendelsen har overskriften:

”TOLLÓGIN VARÐ BROTTIN” (TOLDLOVEN BLEV OVERTRÁDT)

I udsendelsen siger Jan Lamhauge bl.a. følgende:

”Tolleftirlitið var skipað øðrvísi fyrst í 90-unum í mun til í dag. Í dag er eftirlitið miðsavnað á einum stað. Men tá vóru fleiri lutvíst sjálvstøðugar tolldeildir kring landið.

Eitt nú var ein í Sørvági, sum í eitt tíðarskeið helt til í kjallaranum í sethúsunum hjá foreldrunum hjá Jørgen Niclasen, og hendan deildin hefur eftir øllum at døma havt trupult við at røkja sína skyldu móttvegis N.Niclasen fyrirkuni. Hetta kom leiðslan fyri toll- og skatt í øllum førum til, tá tað gjórðist greitt, at N.Niclasen í eitt longri tíðarskeið fekk vørur útflyggjaðar uttan at rinda toll”.

”At so rætt er millum bæði tollmyndugleikar, skipafelag og handil kann vera orsøkin til, at N.Niclasen kundi fáa vørur útflyggjaðar, uttan at rinda toll”.

(Toldkontrollen blev tilrettelagt anderledes i begyndelsen af halvfemserne i forhold til i dag. I dag er kontrollen centraliseret på et sted. Tidligere forefandtes der delvist selvstændige toldafdelinger rundt om i landet.

Til eksempel var en afdeling, som for en periode holdt til i kælderen i huset tilhørende Jørgen Niclasens forældre, og denne afdeling har efter alt at dømme haft problemer med at overholde sine forpligtelser overfor N. Niclasen. Dette opdagede ledelsen for Told og Skat i alt fald, da det blev afsløret, at N. Niclasen i en længere periode fik udleveret varer uden at betale told.

At der var et så tæt forhold mellem toldmyndigheder, Skipafelagið og handelen kan være årsagen til, at N. Niclasen kunne få udleveret varer uden at betale told)

Dagur og Vika, 20.01.2014:

Udsendelsen har følgende overskrift

”TOLLARARNIR BJARGAÐU JØRGEN” (JØRGEN BLEV REDDET AF TOLDERNE)

I udsendelsen oplyser Jan Lamhague bl.a. følgende:

”Tað er sostatt Jørgen Niclasen, sum avgerð, at tað er ótollað vøra sum fer um söludiskin hjá N.Niclasen”. (Det var således Jørgen Niclasen, som afgjorde, at ufortoldede varer skulle sælges over salgsdisken hos N. Niclasen)

Følgende oplæses:

Toll og Skatt skrivar; “Spurningurin er, um málið ikki eisini skal síggjast í mun til, at Jørgen Niclasen sum stjóri fyri P/F N.Niclasen, í tí støðu hann er, deils sum umsitari av avgreiðsluni fyri Føroyaleiðina og sum tollskyldugur kundi, hevur misnýtt hesa støðu, og harígjøgnum hevur skaffað felag sínum ein fíggjarligan vinning við at áføra tí almenna eitt fíggjartap av tolli”. (Told og Skat skriver: Spørøgsmålet er, om sagen ikke skal ses i lyset af, at Jørgen Niclasen som direktør for P/F N. Niclasen, i den position han har, dels som administrator af ekspeditionen hos Skipafelagið og som toldpligtig kunde, har misbrugt sin stilling, og derigennem har skaffet sig en økonomisk vinding ved at påføre det offentlige et økonomisk tab i form af toldindtægter)

Teksten er tillige gengivet i udsendelsen ”Jeg holdt landets love”.

Dagur og Vika 21.01.2014

Udsendelsen har overskriften:

”ENDAÐI Í FÚTARÆTTINUM” (ENDTE I FOGEDRETTE)

I indslaget siger Jan Lamhauge bl.a:

”At Jørgen Niclasen hevði hendan dupulta leiklutin, sum bæði umsitari og kundi hjá skipafelagnum, hevði Toll- og Skatt við í síni meting, áðrenn Toll og Skatt meldaði tollmálið, sum tey hildu vera eitt grovt brot á tolllógina.

Følgende oplæses:

Toll- og Skatt skrivar;”Spurningurin er, um málið ikki eisini skal síggjast í mun til, at Jørgen Niclasen sum stjóri fyri P/F N.Niclasen, í tí støði hann er, deils sum umsitari av avgreiðsluni fyri Føroyarleiðina og sum tollskyldugur kundi, hevur misnýtt hesa støðu, og harígjøgnum hevur skaffað felag sínum ein fíggjarligan vinning við at áføra tí almenna eitt fíggjarligt tap av tolli.”

(At Jørgen Niclasen havde denne dobbeltrolle, både som administrator og kunde hos skibsrederiet, havde Told og Skat med i sin vurdering, inden Told og Skat anmeldte toldsagen, som de mente var et groft brud på toldloven.

Told og Skat skriver: Spørøgsmålet er, om sagen ikke skal ses i lyset af, at Jørgen Niclasen som direktør for P/F N Niclasen, i den position han har, dels som administrator af ekspeditionen hos Skipafelagið og som toldpligtig kunde, har misbrugt sin stilling, og derigennem har skaffet sig en økonomisk vinding ved at påføre det offentlige et økonomisk tab i form af toldindtægter)

Dagur og Vika 28.01 2014

Udsendelsen har overskriften:

”JØRGEN RENNUR UNÐAN” (JØRGEN FLYGTER)

(Indslaget er produceret af Jan Lamhauge, idet Jan Lamhauge ses i Finansministeriet løbe efter Jørgen Niclasen medbringende et brev, som han ønsker at Jørgen Niclasen skal gøre bemærkninger til. Det samme gør sig gældende i lagtinget, hvor Jan Lamhauge forsøger at få bemærkninger til et bilag, som han holder i hånden, fra flere medlemmer af lagtinget)

Programmet - Tollmálið - “Eg helt landsins lógir” (Toldsagen – ”Jeg overholdt landets love”)

35:25 Jan Lamhauge: **At tað bleiv staðfest á fleiri eftirlitsvitjanum í 1993, at ótollaðar vørur fóru av goymsluni í Sørvági staðfesti greitt, at núsitandi landsstýrismaðurin í tollmálum, Jørgen Niclasen, tilvitað breyt tolllógina fleiri ferðir. Núsitandi landsstýrismaðurin í fíggjarmálum áfórði tilvitað landskassanum eitt fíggjarligt tap. Ongastaðni í skjølunum stendur nakað um, at hetta skal verða gjørt í góðari trúgv. Tvørturímóti.** (At det blev stadfæstet under flere kontrolbesøg i 1993, at ufortoldede varer blev udleveret fra lageret i Sørvági bekræfter helt klart, at den nuværende finansminister Jørgen Niclasen bevidst overtrådte toldlovgivningen flere gange. Den nuværende finansminister påførte bevidst landskassen et økonomisk tab. Det fremgår ingen steder af dokumenterne, at dette skulle være foregået i god tro. Tværtimod.)

01:02:33 Jan Lamhauge: **Er tað ikki øgíliga trupult at siga við borgarin, at tit mugu halda lógirnar, tá tit seta ein landsstýrismann, sum ikki hevur hildið lógirnar í 4 ár?** (Er det ikke meget problematisk at sige til borgere, at I skal overholde landets love, når I udpeger en minister, som ikke har overholdt lovgivningen i 4 år)

Påstand 3

Sveinur Tróndarson idømmes straf for overtrædelse af straffelovens § 267 som ansvarlig for at Portal.fo i perioden fra den 19. december 2013 til ultimo januar 2014, jf. bilag 9 – 19, og med udtalelser blandt andet i udsendelsen ”Eg helt landsins lógir” (”Jeg holdt landets love”) vist i TV den 26. maj 2014 og genudsendt flere gange og i nyhedsudsendelsen ”Dagur og Vika” den 13. januar 2014, vedholdende har fremsat beskyldninger mod indstævnte om

- a) at have “snydt landskassen for flere hundrede tusinde kroner” i told, herunder at have “snydt landskassen for 600.000 kr.” (beskyldning fremsat bl.a. i udsendelsen “Jeg holdt landets love” (01.01.27) og i Portal.fo den 19.12.2013
- b) at have “snydt” og/eller “svejet” med told, (beskyldning fremsat i adskillige artikler i Portal.fo, bl.a .den 19.12.2013, 20.12.2013, 23.12.2013, 27.12.2013, 09.01.2014, 23.01.2014, 28.01.2014 og i Dagur og Vika den 13.01.2014 og i udsendelsen “Jeg holdt landets love” (48:19 og 01.01.27)),
- c) at have solgt varer uden om toldmyndighederne, (beskyldning fremsat i Dagur og Vika den 13.01.2014)
- d) at have “brudt toldloven” (beskyldning fremsat bl.a. i Dagur og Vika den 13.01.2013 og i udsendelsen “Jeg holdt landets love” (48:36),
- e) at have “snydt sin samarbejdspartner Skipafelagið Føroyar” (beskyldning fremsat bl.a. i artikel i Portal.fo den 20.12.2013)

alt ved at have ansvaret for bl.a. følgende udsagn

Dagur og Vika, 13.01.2014

I udsendelsen vises et indslag under overskriften

”ALEMNNINGURIN EIGUR AT FÁA INNLIT” (OFFENTLIGHEDEN BØR FÁ INDSIGT)

I indslaget udtaler Sveinur Tróndarson bl.a. følgende:

”Tað er talan um eitt mál, sum snýr seg um snýt við tolli, og eg haldi, og tað ein av teimum kendastu politikarunum í landinum, sum hefur verið stjóri í fyrítøkuni, meðan hetta stóð uppá, og tað haldi eg at fólk hava krav uppá at vita.” (Der er tale om en sag, som vedrører snyd med told og jeg mener, at når der er tale om en af de mest kendte politikere i landet, som har været direktør for selskabet, medens dette foregik, så mener jeg, at Færøernes befolkning har krav på at få oplysninger om dette)

”Men í hesum førinum haldi eg tað er veruliga, at tað hefur týdning, at mann fær teir upplýsingarnar fram um tað, sum er hent í hesum her førinum. Eftir mínum tykki er tað eingin ivi um, at felagið hefur brotið grein 7 í tollógini, sum sigur, at tað ikki er loyvt at lata vørur út av skipafelagsgoymslum, uttan tollurin er goldin. Fútin hefur sagt í tí svarinum, sum teir hava givið, eisini okkum millum annað, her á portalinum, at eingin kann revsast fyri tað, men tað er framvegis, eingin hefur afturvíst, at talan er um lógarbrot. Og tá haldi eg, at tað hefur ein ávísan týdning fyri fólk at fáa at vita, hvat tað er sum hefur gingið fyri seg.” (Men i denne sag synes jeg virkelig, at det har betydning, at vi får oplysningerne frem, om hvad der er sket i dette tilfælde. Efter min opfattelse er der ingen tvivl om, at selskabet har overtrådt § 7 i toldloven, som siger, at det ikke er tilladt at tage varer ud af lageret, uden at tolden er betalt. Landfogeden har sagt i sit svar, som er udleveret, også til os på portalen, at ingen kan straffes for det, men der er fremdeles ingen som har tilbagevist, at der er tale om en overtrædelse af loven. Også af denne årsag mener jeg, at det har en vis betydning, at folk får at vide, hvad der er foregået)

Programmet - Tollmálið - “Eg helt landsins lógir” (Toldsagen Jeg overholdt landets love) af 26. maj 2015:

Sveinur Tróndarson (ST),

48:19 ST: **Og tá landskassin ikki fær sínar pengar frá tí felagnum, sum hann er stjóri fyri, so má landskassin fara til skipafelagið, og siga, hygg her, veitst tú hvat, tykkara samstarvsfelagið í Vágum hefur snýtt landskassan fyri so og so nógvar pengar, tit skulu gjalda tykkara part. Gerðsovæl.** (Og da landskassen ikke får sine penge fra det selskab, som har er direktør for, så må landskassen gå til Skipafelagið og sige, se her, ved du hvad, jeres samarbejdspartner på Vågø har snydt landskassen for så og så mange penge, i må betale jeres andel. Værsgo.

48:36 ST: **Tað er ikki Skipafelagið, men P/F N. Niclasen, sum hefur brotið grein 7 í tollógini.** (Det er ikke Skipafelagið, men P/f N Niclasen, som har overtrådt § 7 i toldloven)

01.00.50: ST: **“Eg haldi at fólk hava krav uppá at vita hvussu hann hefur gjørt”** (Jeg mener, at befolkningen har krav på at vide, hvordan han gjorde dette)

01.01:27 ST: **Vit hava ein fólkavaldan politikara, sum hefur snýtt landskassan fyri fleiri hundrað túsund krónur. Tað sum síðani er hent er**

tað, at maðurin er blivin landsstyrismaður í tollmálum. Nú situr hann faktiskt og umsitur tað lógina, sum hann sjálvur hevur brotið. (Vi har en folkevalgt politiker, som har snydt landskassen for flere hundrede tusinde kroner. Det som siden er hænt, er det, at manden nu er blevet minister i toldanliggender. Nu sidder han faktisk og forvalter den lov, som han selv har brudt.)

Artikel af 19.12.2013 offentliggjort hos Portal.fo:

”Snýtti við tolli: Fíggjarmálaráðharrin snýtti landskassan fyri 600.000 kr.” (Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.

”Sambært skjølunum, sum Portal.fo hevur fingið innlit í, byrjaði tollsvikið í 1988 og tað endaði, tá gamla tolllógin fór úr gildi og mvg-lógin tók við í 1992”. (I henhold til dokumenter, som Portal.fo har fået indsigt i, begyndte toldsvigen i 1988, og den ophørte, da den gamle toldlov blev ophævet, og momsloven trådte i kraft i 1992)

Artikel 20. desember 2013, Portal fo:

”Málið við tollsnýtinum hjá Jørgeni Niclasen liggur so langt afturi, at løgmaður ikki sær tað sum sína skyldu at kanna tað nærri.” (Sagen vedrørende toldsnyd hos Jørgen Niclasen ligger så langt i tilbage i tiden, at lagmanden ikke ser det som en forpligtelse at undersøge sagen nærmere)

”Í gjár kom fram á Portalinum, at Jørgen Niclasen, landsstyrismaður við fíggjarmálum, fyrst í 90-unum snýtti skattavaldið fyri umleið 600.000 kr...” (I går kom det frem på Portal.fo, at Jørgen Niclasen, landsstyremand I toldanliggender, først i halvfemserne snød skattevæsenet for cirka 600.000 kr.)

”Jørgen Niclasen er í dag landsstyrismaður, og umsitur millum annað tollvaldið, sum hann er lagdur undir at hava snýtt.” (Jørgen Niclasen er i dag landsstyremand, og forvalter bl.a. toldmyndigheden, som han nu er under anklage for at have snydt)

Artikel fra 20. desember 2013, Portal fo:

”Snýtti við tolli: Skipafelagið hekk upp á rokningina.” (Snød med told: Skipafelagið kom til at hænge på regningen)

”...Skipafelagið Føroyar...kom at hanga uppá rokningina, tá pf. N. Niclasen, har Jørgen Niclasen, var stjóri, snýtti við tollinum av teimum vørunum, sum felagið innflutti og síðan seldi í handlinum í Sørvági. Tað vísa skjøluni, sum Portal fo hevur fingið innlit í.” (Skipafelagið Føroyar .. kom til at hæfte for regningen, da P/f N. Niclasen, hvor Jørgen Niclasen var direktør, snød med told af de varer, som selskabet inporterede og siden solgte i handelen i Sørvági)

”Tað er eingin ivi um, at talan er um brot á grein 7 í gomlu tolllógin...” (Der er ingen tvivl om, at der er tale om brud på § 7 i den gamle toldlov).

”Tí hevur pf. N. Niclasen, har Jørgen Niclasen var stjóri, ikki bara snýtt landskassan fyri toll. Felagið snýti eisini sín nærmasta samstarvsfelaga fyri fleiri 100.000 kr.” (Derfor har P/F N. Niclasen, hvor Jørgen Niclasen var direktør, ikke bare snydt landskassen for told. Selskabet har også snydt sin nærmeste samarbejdspartner for flere 100.000 kr)

Artikel Portal.fo, 20. december 2013:

”Snýtti við tolli: Soleiðis gekk tað fyri seg”. (Snød med told: Således foregik dette)

”Tað var tí, at pf. N. Niclasen var aðalumboð hjá Skipafelagnum Føroyar í Sørvági, har Jørgen Niclasen, landsstýrismaður við tollmálum, var stjóri, kundi snýta við tollinum.” (Det var fordi, at N. Niclasen var agent for Skipafelagið Føroyar í Sørvág, hvor Jørgen Niclasen, landsstyremand i toldanliggender, var direktør, at han kunne snyde med tolden).

Artikel Portal.fo, 23. december 2013:

”Snýtti við tolli: Snýtið byrjaði tá tollstovan stongdi tollkredittin.” (Snød med told: Snydet begyndte, da toldmyndigheden opsagde toldkreditten)

”Tíðarlinjan í málinum um tollsnýtið hjá pf. N. Niclasen visir, at tað var tá landskassin stongdi tollkredittin hjá fyrítøkuni, tí skuldin var blivin ov stór, at fyrítøkan byrjaði at snýta við tollinum” (Tidslinjen i sagen om toldsnydet hos N. Niclasen viser, at det var, da landskassen stængte toldkreditten hos selskabet, idet gælden var blevet for stor, at selskabet begyndte at snyde med told.)

”..So kundu vit tikið dømi úr bankaverðini. Hetta kann samanberast við, at eitt felag, sum í einum banka hevur ein kassakreditt, men har sum allir pengarnir eru brúktir. Og fyri at fáa fleiri pengar, fer felagið sjálvt inn í bankan og tekur fleiri pengar. Uttan at siga bankanum fra.” (Så kan vi tage et eksempel fra bankverden. Dette kan sammenlignes med, at et selskab, som hos en bank har en kassekredit, men hvor alle pengene er brugt. For at få fat i flere penge, går selskabet selv ind i banken og tager flere penge. Uden at fortælle dette til banken)

Artikel Portal fo, 27. desember 2013:

”Snýtti við tolli: Jørgen var stjóri størsta partin av tíðini” (Snød med told: Jørgen var direktør den største del af tiden)

”Skjølíni, sum Portal fo hevur fingið innlit í vísa, at tollsnýtið gekk fyri seg frá august 1988 til og við 1991”. (De dokumenter, som portal har fået indsigt i, viser, at toldsvindlen foregik fra august 1988 til og med 1991).

”Snýtti við tolli: Òneyvar upplýsingar á heimasíðuni hjá Fíggjarmálaráðnum.” (Snyd med told: Ufuldstændige oplysninger hos Finansministeriets hjemmeside)

Artikel, Portal fo 9. januar 2014:

”Snýtti við tolli: Nú hóttir Jørgen við sak”. (Snød med told: Nu truer Jørgen med sagsanlæg)

”Í gjarkvøldið svaraði Jørgen Niclasen, landsstýrismaður...aftur uppá tær ákærur, sum hava verið móti honum....hevur snýtt við tolli fyri fleiri 100.000 kr...”. (I går aftes svarede Jørgen Niclasen, landsstyremand .. tilbage på de sigtelser, som har været rejst imod ham .. at have snydt for flere 100.000 kr.)

Artikel Portal fo 23. januar 2014:

”Poul Michelsen: Ein stjóri sum hevur snýtt í tolli, kann ikki verða landsstýrismaður.” (Poul Michelsen: En direktør som har snydt med told kan ikke være minister)

Artikel Portal fo 28. januar 2014:

”Tollmálið: Vøran var hvørki goldin ella tollroknað.” (Toldsagen: Varen var hverken betalt eller toldberegnet)

”Málið um tollsnýtið hjá pf. N. Niclasen snýr seg ikki bara um, at fyrirøkan hevur selt vørur, sum tollur ikki var goldin av. Felagið sløsaði so nógv við at lata pappírini inn, at Tollstovan í roynd og veru ongan kjans hevði at rokna tollin” (Sagen om toldsvindelen hos N. Niclasen handler ikke bare om, at selskabet har solgt varer, som der ikke var betalt told af. Selskabets sløsede så meget med at indlevere pappirer, at toldmyndigheden ikke havde nogen som helst mulighed for at udregne toldafgiften).”

Jørgen Niclasen har i øvrigt nedlagt påstand om stadfæstelse med den ændring, at appellanterne dømmes til at betale 100.000 kr. med procesrente fra sagens anlæg, subsidiært stadfæstelse med den ændring, at det tilkendte beløb på 50.000 kr. skal forrentes fra sagens anlæg og mest subsidiært stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Af artikler i Dagblaðið den 12. og 19. oktober 1988 fremgår, at Jørgen Niclasen den 1. juli 1988 tiltrådte som salgsdirektør i P/f N. Niclasen.

Af brev af 1. september 1992 fra Landskassens Revisionsafdeling til Føroya Tollstova om et uanmeldt kontrolbesøg på toldkontoret i Sørvágur fremgår blandt andet i dansk oversættelse:

”P/F N. Niclasen administrerer ekspeditionen for Føroyaleiðina, og den har til huse i lagerbygningen hos P/F N. Niclasen. Lagermanden fortalte, at varer som ankommer til P/F N. Niclasen ligger på lager i pakhuset, indtil direktøren vil have dem ind i butikken.

For en udenforstående er det umuligt at gennemskue, at bygningen er pakhus-ekspedition for et rederiselskab. Nævnes kan, at tømmeret bliver udpakket løbende og sat på hylderne klart til at sælge.

...

Det blev forsøgt sammen med lagermanden at finde varerne, som ifølge varebogen og listen skulle være i pakhuset. Konklusionen var, at af de 291 ikke toldklarerede forsendelser til P/F N. Niclasen frem til august 1992, var der kun 1, der kunne konstateres.

Toldkontoret i Sørvági har fakturakopi af omkr. 150 af de 291 forsendelser, og svarer det til et toldbeløb på ca. kr. 450.000. Hvis resten af forsendelserne har samme værdi, er der tale om et toldbeløb på 800.000 – 900.000 kr. Der er tale om ikke toldklarerede varer, som er udleveret og for de flestes vedkommende solgt.

Det bliver vurderet, at det som er foregået i forbindelse med udlevering af varer til P/F N. Niclasen i Sørvági er overtrædelse af § 13 i toldloven, og at der ligeledes kan være tale om overtrædelse af § 31.”

Af en oversigt af 7. september 1992 udarbejdet af Erling Simonsen, Føroya Tollstova, Vága afdeling, over ”konnossementer hos N. Niclasen i Sørvági, som ikke er toldklareret” fremgår, at den skyldige told heraf for første halvår 1988 udgjorde 86.738 kr., for andet halvår 1988 189.255 kr., for 1989 172.206 kr., for 1990 23.539 kr. og for 1991 132.385 kr.

Af Toll- og Skattstova Føroya anmeldelse af 1. juli 1993 til Landfogeden på Færøerne fremgår blandt andet i dansk oversættelse:

”Det vurderes, at der i dette tilfælde er tale om overtrædelse af § 7 stk. 1 i lagtingslov nr. 23 fra 11. oktober 1950 om importafgifter. Dette svarer til overtrædelse af § 13 stk. 1 i nugældende toldlov nr. 121 fra 23. december 1991 om told.

Overtrædelser af den gamle lov henhold til § 31 stk. 1 blev straffet med bøde. Overtrædelsen bliver vurderet at komme under § 31 stk. 2 jf. stk. 1 nr. 3 i den nye lov, og straffen er, når overtrædelsen er forsætligt at undgå at betale told eller afgifter bøde, hæfte eller fængsel i op til 2 år.

Det vurderes, at overtrædelsen er så alvorlig, at sagen ikke kan behandles som administrativ bødesag efter reglerne i § 37 stk. 1, men at der er tale om en sag som i henhold til § 37 stk. 6 skal behandles af politiet, og muligvis også med henblik på straffeloven.

Anklagemyndigheden bliver derfor hermed bedt om at behandle sagen med henblik på mulig anklage for overtrædelse af toldloven og muligvis straffeloven.

Vedlagt bliver redegørelse for sagen med tilhørende dokumenter.”

Af den redegørelse af 1. juli 1993, der var vedlagt Toll- og Skattstovans politianmeldelse, fremgår blandt andet i dansk oversættelse:

”P/F N. Niclasen har haft toldkredit, men mistede toldkrediten i januar 1988, se dokument dateret 29. januar 1988.

Efter denne dato kunne varer derfor ikke udleveres til selskabet, uden at de var toldklareret og betalt. D.v.s. skibsekspektionen har nu ansvar for, at føre kontrol med, at P/F N. Niclasen har fået udleveringstilladelse fra toldmyndighederne, før varerne bliver udleveret til selskabet.

Føroya Tollstova fik først i september 1992 redegørelse fra Landskassens Revisionsafdeling dateret 1. september 1992, vedlagt som bilag 2. Af denne redegørelse fremgår, at siden februar 1988 til 27. august 1992 var registreret 290 forsendelser (dels i varebogen og dels i datasystemet, vedlagte bilag 3 og 4) på toldkontoret i Sørvági til P/F N. Niclasen, som ikke var toldklareret. Det blev konstateret, at af de 291 forsendelser havde toldkontoret fakturakopier på 150 forsendelser, men at toldklarering ikke var foretaget. (Vores undersøgelse viser

at 210 af disse 290 forsendelser er ankommet med P/F Skipafelagnum Føroyar og Føroyaleiðini). For at undersøge disse forhold foretog Revisionsafdelingen sammen med toldkontoret lagerkontrol på P/F Skipafelagnum Føroyar og Føroyaleiðinis ekspedition, der har til huse i P/F N. Niclasens lagerbygning. Her blev konstateret at kun 1 af de 210 forsendelser befandt sig i pakhuset.

Revisionsafdelingens konklusion var ud fra dette, at varer, der ikke var toldklareret, således i strid med toldloven var udleveret fra pakhuslageret. De vurderede, at der var tale om toldbeløb mellem 800 - 900.000 kr. (se dog senere udregning).

I telefonsamtale med Leivur Gregersen 15. juni 1993 oplyste Leivur for forvaltningen, at modtagelsen af revisionsredegørelsen medførte, at møde blev afholdt mellem parterne 11. september 1992, hvor udover Leivur selv deltog Jørgen Niclasen, Julianna Klett adv. og på vegne af P/F Skipafelagið Føroyar og Føroyaleiðin deltog Árni Joensen og Egil Simonsen. Leivur bemærkede ligeledes, at dette var det første han hørte om sagen, og at afdelingen ikke inden havde talt med ham om disse forhold, men kun om hvordan indkrævningen af gammel kreditgæld skulle foregå.

Der foreligger intet referat fra mødet 11. september, men at der har været et møde fremgår af brev fra Julianna Klett dateret 14. september og vedlagt som bilag 5.

Leivur oplyser, at på dette møde blev der dels drøftet selskabets gamle toldgæld, som stammer fra 1984 til 1988, og dels om toldgæld som på ulovlig vis er opstået i tidsrummet fra februar 1988 til august 1992. Fra toldmyndighedens side blev gjort klart, at hvis ikke P/F N. Niclasen med det samme betalte toldgælden for 88-92, så blev krav gjort gældende mod Skipafelagið og Føroyaleiðini, og at muligvis ville Toldmyndighederne kræve, at pakhusekspeditionen blev frataget P/F N. Niclasen.

14. september kom brev fra Julianna Klett, hvor hun på vegne af Skipafelagið fastholder, at en indbetaling på 500.000 kr. først og fremmest skal gå til at dække toldgæld fra 1988, 1989 og fremefter (se bilag 5). Beløbet, som Julianna nævner, er en overførsel fra P/F N. Niclasen, som er betalt 27. oktober 1988, og som ifølge toldmyndighedernes foreliggende dokumenter, er indbetalt som et led i et forsøg på, at få forlig i stand om afvikling af kreditgælden. Der henvises til bilag 6. Ud fra dokumentationen vurderes, at toldgælden dog ikke formelt er gjort gældende mod Skipafelagnum/Føroyaleiðini, så forvaltningen har nu i forbindelse med denne behandling af sagen sendt kravskrivelse se bilagene 14 og 15.

Toldmyndighederne har ikke villet godkende den ønskede ombogføring af de 500.000 kr. og Jørgen Niclasen ønskede derfor at sagen blev forelagt Landsstyret, inden endelig beslutning skulle tages.

Med brev dateret 3. marts 1993, del af bilag 7, har Jørgen Niclasen skrevet til Landsstyret om sagen.

19. maj 1993 vender sagen efter førnævnte møde mellem Landsstyret, Landskassens Revisionsafdeling og Toll- og Skattstovuna tilbage til Tollstovuna, nu

Toll- og Skattstovuna, da det blev vurderet, at det var forvaltningen i Toll- og Skattstovuni, der skulle behandle sagen og sammen med ledelsen på Toll- og Skattstovuni tage stilling til, hvad videre skulle ske.

Forvaltningen har, som før sagt, forsøgt at få fat på al den dokumentation som findes i sagen. Det har været næsten umuligt at finde rede i, hvordan behandlingen af denne sag er foregået på toldkontoret i Vágum i perioden 88 til 92, men den dokumentation, som vi har fundet frem til som fx rykkerskrivelser og meddelelser til P/F N. Niclasen og Skipafelagið er vedlagt som bilag 16.

Dokumentationen er således ikke omfattende, og ud fra den foreliggende dokumentation kan udledes, at selve behandlingen af sagen har været temmelig tilfældig, og at hvis toldmyndighederne havde handlet korrekt, så skulle sagen være rejst for lang tid siden, givetvis en gang i 1989 eller 1990. Der henvises til brev fra Julianna Klett dateret 20. august 1989, hvor hun nævner toldgæld for 88 og 89, se bilag 8. Meget taler for, at forvaltningen, når dette brev ankom, burde blive opmærksom på, at der var noget galt, da selskabet jo havde mistet toldkreditaftalen.

I denne forbindelse kan der også henvises til redegørelse fra Eyðfinn Hansen fra Toldkontoret i Tórshavn dateret 7. december 1990, da han har foretaget uanmeldt kassekontrol, og samtidig gennemser varebogen og bemærker, at af 119 ikke toldklarede forsendelser i 1988 står N. Niclasen for 92 se bilag 9. Dette burde medføre, at afdelingen foretog nøjagtigere undersøgelser.

Men selvom noget således tyder på, at forvaltningen burde have bemærket, hvad der foregik for lang tid siden, så vurderes det, at denne overtrædelse af toldloven er så omfattende, at forvaltningen ikke kan afgøre sagen med en administrativ bøde, men at sagen må overgå til politiet med henblik på stillingtagen til, hvorvidt anklage for overtrædelse af toldloven kan og skal indgives eller ikke.

Dette bliver vurderet ud fra, at [undandrigna] beløb efter vores udregning for denne periode er 492.841,73 kr. for 1988 til 1991, og som endnu ikke er betalt, og derudover 116.260 kr. for 1992, som er betalt d.v.s. i alt 609.101,73 kr. og at selve beløbet da er så stort, at toldmyndighederne bør overlade sagen til anklagemyndigheden at behandle.

Sagen bliver som før nævnt, vurderet som overtrædelse af § 31, stk. 2 jfv. stk. 1 nr. 3.

Vedr. straffehjemmel kan det bemærkes, at den nye toldlov for så vidt ikke tager særligt henblik på netop sådanne foreteelser, men at der vurderes, at foreteelsen kan blive skudt ind under § 31 stk. 2 jfr. stk. 1 nr. 3 da selskabet vel vidende har brugt ufortoldede varer og ligeledes efter vores vurdering har været vidende om, at udlevering af varer uden toldklarering er forbudt.

Dette bliver begrundet i, at P/F N. Niclasen administrerer ekspeditionen for Føroyaleiðina i Vágum, og derfor bør være klar over, hvilke regler er gældende for udlevering af varer fra pakhusekspeditionen.

Efter at selskabet i 1988 mistede toldkreditaftalen, er således ikke tilladt at udlevere varer fra pakhuset, hverken til andre kunder, der ikke har toldkredit, og end mindre til sig selv, uden at udleveringstilladelse foreligger fra toldmyndighederne. Når dette til trods for lovbestemt forbud foregår, og da udleveringen endda er til samme selskab, som administrerer skibsekspeditionen på vegne af P/F Skipafelagið Føroyar og Føroyaleiðina, så er dette et så alvorligt led i "toldsystemet" som svigter, at tilfældet efter vores vurdering, ikke kan behandles som ethvert andet tilfælde med udlevering fra ekspeditionen uden udleveringstilladelse til tredje mand.

Det skal her bemærkes, at Toldmyndighederne ikke har haft indflydelse på, hvem Føroyaleiðin har ansat til at varetage opgaverne vedr. vareudlevering.

Spørgsmålet er hvorvidt sagen ikke også skal ses i forhold til, at Jørgen Niclasen som direktør for P/F N. Niclasen, i den position han er i, dels som administrator af Føroyaleiðins ekspedition og som toldpligtig kunde, har misbrugt denne position, og derigennem har skaffet sit selskab en økonomisk fordel, ved at påføre det offentlige et økonomisk tab af toldindtægter.

Siden pakhusbesøget og mødet i september har selskabet betalt hele toldbeløbet for 1992 og toldkontoret har langt om længe fået fakturakopier for resten af de 210 forsendelser.

Så nu er det muligt at udregne det nøjagtige toldbeløb, vedr. perioden februar 1988 til 27. august 1992 for varer, der uden udleveringstilladelse og toldklaring/betaling blev udleveret fra pakhuset.

UDREGNING AF TOLDBELØB:
1988: kr. 192.697,05 / Skipafelagið
1989: kr. 166.422,05 / Skipafelagið
1990: kr. 1.348,00 / Føroyaleiðin
1991: kr. 132.374,63 / Føroyaleiðin
1992: kr. 116.260,00 / Føroyaleiðin
I alt kr. 609.101,73

Dokumentation for toldbeløbet findes i bilagene 10 til 13, som er fakturabreve og konnossementer for de 210 forsendelser.”

Af politirapport af 17. november 1993 vedrørende afhøring den 16. november 1993 af Erling Simonsen, der har gennemlæst og underskrevet rapporten, fremgår blandt andet:

”Herefter blev afhørte, adspurgt om toldkreditten til N. Niclasen, der den 29. januar i 1988, blev opsagt.

Hertil blev forklaret, at kreditten blev opsagt af afhørte, p.g.a. manglende betaling. Manglende indlevering af papirer mv.

Efter at toldkreditten i 1988 var sagt op, fik ... pålæg om, at der ikke måtte udleveres nogen varer/gods til Niclas Niclasen, medmindre der forinden var betalt told.

I 1989, 1990 og 1991 har afhørte jævnligt en, to til tre gange om året gjort lagerkontrol hos Niclas Niclasen.

Situationen har været den samme. Manglende varer.

Adspurgt om der blev udfærdiget en rapport over det konstaterede, blev svaret nej. Om der skete underretningen til Tórshavn, blev ligeledes svaret nej.

Både ... og Jørgen Niclasen, der i 1989, var tiltrådt som bestyrer for N. Niclasen, var blevet gjort opmærksomme på det konstaterede.

Engang i 1989 havde afhørte sagt til Jørgen: "At nú mást tú fanin gali fáa skil uppá hettar".

Jørgen havde kvitteret med at hyre en sagfører, Julianna Klett for at få styr på tingene. Dette var sket engang i 1990."

Den samlede skyldige told af varer udleveret til P/f N. Niclasen uden toldklarering i perioden fra toldkreditens opsigelse den 29. januar 1988 indtil kontrolbesøget den 27. august 1992 udgjorde ifølge Toll- og Skattstovans opgørelser 707.775,78 kr.

Tolden af uklarede varer udgjorde således for årene 1988-1991 ifølge en oversigt, der var vedlagt brev af 14. januar 1994 fra Toll- og Skattstova Føroya til P/f N. Niclasen, sammenlagt 591.515,78 kr. Heraf vedrørte 492.841,73 kr. varer leveret af P/f Skipafelagid Føroyar og Føroyaleiðin. Af dette beløb blev ifølge Toll- og Skattstova Føroyas brev af 13. december 1993 til P/f Skipafelagid Føroyar og Føroyaleiðin 111.121,57 kr. efterfølgende udlignet ved modregning hos P/f N. Niclasen i tilgodehavende importafgift, mens det resterende beløb på 381.720,16 kr. ifølge Føroya Gjalstovas brev af 9. marts 1994 til Toll- og Skattstova Føroya blev udlignet ved modregning i udbetalinger til P/f Skipafelagid Føroyar. 98.674,05 kr. af det samlede toldbeløb vedrørte varer leveret af andre transportfirmaer. Heraf blev ifølge brevet af 14. januar 1994 fra Toll- og Skattstova Føroya til Føroya Gjalstova 52.182,07 kr. søgt inkasseret hos P/f N. Niclasen, men senere afskrevet i forbindelse med selskabets konkurs.

Tolden af uklarede varer for perioden 1. januar til 27. august 1992 udgjorde 116.260 kr., der efter kontrolbesøget blev betalt af P/f N. Niclasen.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaringer af Jan Lamhauge, Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe, Sveinur Tróndarsson og Jørgen Niclasen.

Jan Lamhauge har forklaret blandt andet, at han var sikker på de oplysninger, der blev bragt i hans indslag i Dagur & Vika den 19. december 2013. Når en historie stammer fra et

andet medie, citerer man dette medie, så man ikke ”stjæler” historien. Sveinur Tróndarsson fortalte ham på forhånd, at historien ville blive bragt på Portal.fo, og udleverede på forespørgsel noget dokumentation. Jørgen Niclasen udtalte sig kun til det første indslag den 19. december 2013 og på sit eget pressemøde den 17. januar 2014. Senere forespørgsler om udtalelser blev afvist med henvisning til, at han havde sagt, hvad han ville sige på pressemødet. Forklaringen om toldkreditten fremkom først på pressemødet den 17. januar 2014. Jørgen Niclasens klage til Pressenævnet blev også omtalt i Dagur & Vika og blev lagt på stationens hjemmeside. Han har kun haft med de indslag at gøre, hvor hans navn fremgår. Han lavede ikke overskriften til indslaget den 19. december 2013. Han sagde på intet tidspunkt i sine indslag, at der forelå noget strafbart, og det blev oplyst mange gange, at landfogeden ikke havde fundet at kunne godtgøre noget strafbart og havde sluttet sagen. Han brugte ikke selv udtrykkene snyd og svig, da han syntes, at andre udtryk passede bedre. I udsendelsen ”Eg helt landsins logir” sagde han, at Jørgen Niclasen bevidst ikke havde overholdt toldloven. Det er ikke nødvendigvis strafbart ikke at overholde en lov.

Liljan Weihe har forklaret blandt andet, at som hun forstår det, er Hans Andrias Midjord som direktør i henhold til loven ansvarshavende for alt, hvad de sender. Alt, hvad der efter den første udsendelse fremkom fra Jørgen Niclasens side, blev refereret eller lagt på hjemmesiden. Hun har ikke godkendt alle de omhandlede indslag i Dagur & Vika. Hun har kun forfattet indslaget den 14. februar 2014. De fik et tip om, at historien ville komme på Portal.fo, men havde ikke i øvrigt noget samarbejde om sagen med Sveinur Tróndarsson. De forsøgte løbende at få udtalelser fra Jørgen Niclasen, men bortset fra på sit pressemøde udtalte han sig ikke efter den 19. december 2013. Hun har ikke lavet overskriften til indslaget den 19. december 2013. Overskriftens ordlyd stammer fra Portal.fo. En overskrift er altid skåret til i forhold til vinklingen i historien. Hun så udsendelsen den 19. december 2013, da den blev sendt. Beinta Løwe var redaktør for udsendelsen. Hun var ikke på forhånd klar over, at portalens artikel om toldsagen ville blive citeret i indslaget. I ugen fra den 6. januar 2014, hvor hun ikke selv var på redaktionen, havde Beinta Løwe igen ansvar for Dagur & Vika. Hun drøftede udsendelsen ”Eg helt landsins logir” med Hans Andrias Midjord, der godkendte den. Hun var ikke selv i tvivl om, at de skulle sende udsendelsen. Hun afgør ikke, hvad der skal sendes i Dagur & Vika. Denne opgave uddelegerer hun på daglig basis til en redaktør. Direktørens indflydelse på hendes arbejde er i det daglige ret begrænset.

Hans Andrias Midjord har forklaret blandt andet, at han formelt er ansvarshavende, men i praksis har han ikke noget med nyhedsafdelingen at gøre. Han beskæftiger sig helt overvejende med administrative forhold. Han har ikke set nogen af de omhandlede udsendelser af Dagur & Vika, før de blev bragt. Christian Andreasen har nævnt over for ham, at de risikerede fængselsstraf for dækningen af sagen. Som public service medie er det deres pligt at afdække tvivlsomme forhold i samfundet, og når en minister beskyldes for uregelmæssigheder, er det en sag af væsentlig samfundsmæssig interesse. Det var væsentligt at få en samlet beskrivelse af sagen, og det fik man i udsendelsen ”Eg helt landsins logir”. Han havde ingen indholdsmæssige bemærkninger til udsendelsen.

Sveinur Tróndarsson har forklaret blandt andet, at han om Erling Simonsens reaktion, da de kom tilbage til Sörvágur, rettelig ved Færøernes Ret forklarede, at Erling Simonsen virkede overrasket. Det var endvidere rettelig hos Landsstyreområdet for Finansanliggender, at han i januar 2013 søgte om aktindsigt. Hans artikel byggede ikke mindst på P/f N. Niclasens egen redegørelse af 20. januar 1994. Han rådførte sig med en advokat, da han før offentliggørelsen af artiklen var blevet truet med fængsel. Advokaten fortalte ham, at snyd var et mildere ord end svig, men han brugte begge ord for at variere teksten. Landfogedens konklusion blev loyalt refereret i hans artikel. Det har aldrig været hans hensigt, at der i det sproglige billede med banken og kassekreditte, som han brugte i portalens artikel den 23. januar 2013, skulle ligge en beskyldning om at stjæle. Han var meget overrasket over dommens præmis på dette punkt. De 600.000 kr., der nævnes i artiklerne, refererer til den oprindelige toldskyld opgjort til 591.515,78 kr. i P/f N. Niclasens redegørelse af 20. januar 1994.

Jørgen Niclasen har forklaret blandt andet, at P/f N. Niclasen i hans direktørtid ved modtagelse af varer fra udlandet gav meddelelse til toldvæsenet om afsenderen, arten og mængden. I de allerfleste tilfælde blev der også medsendt faktura. Toldvæsenet var således altid klar over, hvilke varer der var på lageret. Kunderne fik udleveret varerne på lageret eller fik dem bragt ud. På lageret arbejdede foruden Edmund Danielsen to mand, der kørte varer ud. Herudover beskæftigede selskabet en deltidsbogholder, ham selv og hans forældre. Da krisen strammede til, overtog hans far en del af varekørslen. Edmund Danielsen var i firmaet i mange år og blev allerede tilbage i 1970'erne forvalter på lageret. Selskabets omsætning var i slutningen af firserne på 5-6 mio. kr. om året, men begyndte herefter at falde på grund af den voldsomme krise i den færøske økonomi. Den samlede årlige told udgjorde ca. 1 mio. kr., hvoraf den største del blev betalt. Han blev på et tidspunkt i pres-

sen omtalt som salgsdirektør og havde også til opgave at sælge, men havde ikke formelt den stillingsbetegnelse. Han havde dog ikke noget imod at blive omtalt som sådan, da han var opstillet til det forestående lagtingsvalg i november 1988.

Han ved ikke, hvorfor lageret i Sørvágur ikke var delt op. Han tænkte ikke som direktør over, at det kunne være et problem. Det havde altid været sådan, og ingen fortalte ham, at det burde være anderledes. Der var ikke andre i selskabet end Edmund Danielsen, der var involveret i forholdet til Skipafelagið. Han husker ikke, hvornår han blev opmærksom på udpantningsbegæringen for skyldig told. Han blev først bekendt med bankgarantien, da banken ringede og fortalte, at toldvæsenet krævede den effektueret. Han forstod, at det var en garanti for told, og at de skyldte told, men han så det ikke i sammenhæng med toldkrediten, som han gik ud fra stadig var gældende. Selskabet betalte med mellemrum told med runde beløb. Det var sådan, det var foregået hidtil, og sådan han blev lært op. Sådan arbejdede man også i andre selskaber, og sådan blev reglerne håndhævet. Det var således almindeligt, at varer blev udleveret, før tolden var betalt. Han havde jævnlig kommunikation med Erling Simonsen, der bad ham om at få toldbetalingen på plads. Erling Simonsen har ikke i hans direktørtid sagt noget om, at der ikke måtte tages varer ud af lageret, før varerne var deklareret og tolden betalt. Han erindrer ikke, at der efter september 1992 er sket udlevering af varer uden forudgående toldbetaling. Hvis der efter dette tidspunkt har manglet varer på lageret, kan det dreje sig om varer, der er blevet leveret et forkert sted. Det skete ofte, og så måtte man ringe rundt til de andre lagre for at finde varerne. Han kan ikke forestille sig, at Skipafelagið har udleveret varer til selskabet, som er ankommet med andre fragtselskaber.

Han havde hele tiden en tro på, at de ville få en aftale med landsstyret om toldgælden. Både toldvæsenet og de andre kreditorer pressede på for at få penge. Det var væsentligt, at kreditorerne blev stillet lige, men selskabet var under pres hele tiden, og han prøvede at betale, så godt han kunne. Han husker ikke, om leverandørgælden også voksede. Han sendte hvert år selskabets reviderede regnskaber til told- og skattemyndigheden, men han tillagde det ikke betydning også at sende regnskaberne til selskabsmyndigheden. Det var først i 1993, at toldmyndigheden begyndte at sende rykkerskrivelser. Tidligere var der blevet rykket telefonisk. De skriftlige rykkere kom, når varerne havde været på lageret i to måneder. Herefter skulle tolden betales, hvis varerne skulle blive på Færøerne. Det mellemværende, der opstod med Skipafelagið som følge af dette selskabs hæftelse for toldgælden, blev udlignet ved at Skipafelagið til en fordelagtig pris fik overdraget en aktiepost,

som hans far havde i dette selskab. Det var en meget begrænset aktiepost, men den havde stor betydning for Skipafelagið.

Han husker ikke hvem, der fortalte ham, at der var blevet anmodet om aktindsigt i sagen. Politisk oplevede han omtalen af sagen på Portal.info og i tv som et totalt angreb på hans troværdighed. Hans parti gik ved det efterfølgende lagtingsvalg flere mandater tilbage og er nu i opposition. På det menneskelige plan har det værste været omkostningerne for familien, hvor hans børn er blevet stukket til og har isoleret sig. Sagen har været meget belastende.

Anbringender

Parterne har for landsretten gentaget deres anbringender for Færøernes Ret og har procederet i overensstemmelse hermed.

Appellanterne har yderligere anført, at de påklagede udsagn har karakter af ”value judgments”, som appellanterne har haft et mere end tilstrækkeligt grundlag for at fremsætte, og at sagen må vurderes ud fra dens helhed, således at udsagnene vurderes i den sammenhæng, hvori de indgår, og ikke isoleret som løsrevne og ufuldstændige citater.

Supplerende retsgrundlag

Bekendtgørelse nr. 79 af 22. december 1981 med senere ændringer om dispensation vedrørende udlevering af toldpligtige varer før tolden er betalt, indeholder blandt andet følgende bestemmelser:

”§ 4. Senest 14 dage efter losning indleverer varemottageren alle dokumenter, som er nødvendige for klareringen, f. eks. faktura, konnossement m.m.
Stk. 2. Det er ikke tilladt varemottageren at udpakke varerne eller tage dem i anvendelse, før dette krav er opfyldt.

....

§ 6. Importafgiften for de varer, som er ankommet i en måned, skal være betalt senest den 10. i den anden efterfølgende måned.

§ 7. For importafgiften skal varemottageren stille en sikkerhed på mindst 30 % af importafgiften i gennemsnit for hver måned.

....

§ 10. Overholder vareimportøren ikke disse bestemmelser, mister han retten til dispensation.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Når det skal fastlægges, hvordan de påklagede udsagn skal forstås, skal der lægges vægt på, hvordan en almindelig læser eller seer vil opfatte udsagnene ud fra deres indhold og sammenhæng.

Udsagnene fremkom i forbindelse med en omfattende dækning af den såkaldte ”toldsag” på Portal.fo og i udsendelser på Kringvarp Føroya i perioden 19. december 2013 til 26. maj 2014.

I den første artikel på Portal.fo den 19. december 2013 fremgik det, at P/f N. Niclasen, som Jørgen Niclasen havde været direktør for, fra 1988 til 1992 solgte varer, som selskabet ikke betalte told af. Det blev anført, at selskabet ”snød først i 90’erne landskassen for mere end en halv million i told”, og forholdet blev betegnet som toldsvig. Det fremgik endvidere, at sagen var blevet undersøgt af politiet, der sluttede sagen, fordi det var tvivlsomt, om nogen kunne straffes efter toldloven for overtrædelsen. Endelig fremgik det, at Jørgen Niclasen havde fået mulighed for at svare på artiklens oplysninger, men ikke havde benyttet denne mulighed. Bortset fra i artiklens overskrift, ”Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.”, blev der ikke i artiklen taget stilling til Jørgen Niclasens personlige ansvar for den hævdede toldsvig.

Indslaget med overskriften ”Snød med told” den 19. december 2013 i Dagur & Vika refererede oplysningerne fra Portal.fo med angivelse af portalen som kilde, og et billede af Portal.fo’s artikel blev vist i baggrunden. Også oplysningen om, at sagen var blevet undersøgt af politiet, der sluttede sagen, fordi det var tvivlsomt, om nogen kunne straffes efter toldloven for overtrædelsen, fremgik af indslaget. Indslaget omfattede et længere telefoninterview med Jørgen Niclasen, der fik lejlighed til at kommentere de fremkomne oplysninger, idet han blev foreholdt, at han havde været direktør i selskabet.

Sagen blev i de følgende uger dækket intensivt både på Portal.fo og i Dagur & Vika med omtale af forskellige aspekter af sagen, herunder Skipafelagiðs hæftelse for toldgælden, tidligere meddelte afslag på anmodninger om aktindsigt i sagen, Sveinur Trondarssons mulige brud på sin tavshedspligt, Jørgen Niclasens klage til Pressenævnet, Jørgen

Niclasens pressemøde den 17. januar 2014, interviews med andre politikere, der blandt andet blev refereret for at kræve, at Jørgen Niclasen rensede sig selv for ”beskyldningerne om toldsvig”, lagmandens stilling til sagen og det tidligere lagtingsmedlem m.v. Lisbeth Petersens udmeldelse af Sambandspartiet. Det fremgik endvidere, at der var rettet flere forgæves anmodninger til Jørgen Niclasen om at kommentere sagen.

En række af de påklagede udsagn er utvivlsomt egnede til at nedsætte Jørgen Niclasen i medborgeres agtelse. Det gælder blandt andet udsagnene ”Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.”, i overskriften til artiklen på Portal.fo den 19. december 2013, der også omtalte det passerede som toldsvig, ”Derfor har P/F N. Niclasen, hvor Jørgen Niclasen var direktør, ikke bare snydt landskassen for told. Selskabet har også snydt sin nærmeste samarbejdspartner for flere 100.000 kr.” i artiklen på Portal.fo den 20. december 2013, ”Det var således Jørgen Niclasen, som afgjorde, at ufortoldede varer skulle sælges over salgsdisken hos N. Niclasen” udtalt af Jan Lamhauge i Dagur & Vika den 20. januar 2014, og ”... Jørgen Niclasen brød [bevidst] toldloven flere gange. Den nuværende finansminister påførte bevidst landskassen et økonomisk tab” udtalt af Jan Lamhauge i programmet Tollmálið - ”Eg helt landsins lógir” sendt den 26. maj 2014.

De nævnte udsagn må således i den sammenhæng, hvori de er fremsat, for den almindelige læser eller seer forstås som beskyldninger om overtrædelse af gældende toldregler i forbindelse med manglende toldbetaling. Særligt beskrivelsen i artiklen på Portal.fo den 19. december 2013 af salget af ufortoldede varer i P/f N. Niclasen som ”toldsvig” må endvidere for læserne og seerne have efterladt det indtryk, at der var tale om strafbare – groft uagtsomme eller forsætlige – forhold. ”Snyd” er et bredere begreb end ”svig” og kan betyde, at nogen ikke får det, som vedkommende har ret eller adkomst til, eller overtrædelse af en regel eller et princip, uden at der nødvendigvis sigtes til forsætligt endsige strafbart forhold. Vedrørende den i Portal.fo’s artikel den 23. december 2013 indeholdte reference til bankverdenen – ”Dette kan sammenlignes med, at et selskab, som hos en bank har en kassekredit, men hvor alle pengene er brugte. For at få fat i flere penge, går selskabet selv ind i banken og tager flere penge. Uden at fortælle dette til banken.” – bemærker landsretten, at det anvendte billede mest nærliggende må forstås som en sammenligning af den oparbejdede toldgæld med et ubevilliget overtræk på en kassekredit.

Spørgsmålet er herefter, om appellanterne har bevist, at de ærekrænkende udsagn er sande, eller om udsagnene er fremsat i god tro til berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse,

og om udsagnene derfor er straffri, jf. straffelovens § 269, stk. 1. Straffelovens §§ 267 og 269 må fortolkes i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder særligt artikel 10 samt artikel 6, stk. 2.

Beskyttelsen af pressens ytringsfrihed vedrørende forhold af samfundsmæssig interesse omfatter efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, således som denne fortolkes af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, bl.a. kritiske vurderinger, når de er baseret på et tilstrækkeligt faktisk grundlag, men også den form, hvori udsagn fremsættes, herunder at pressen i en vis udstrækning overdriver eller provokerer.

Jørgen Niclasen er mangeårigt medlem af det færøske lagting, partiformand og var, da de påklagede udsagn blev fremsat i forbindelse med dækningen af "toldsagen", landsstyremedlem for finansanliggender med ansvar for blandt andet toldområdet og endvidere formand for sit parti. Sagen vedrører således en fremtrædende politikers mulige ansvar for overtrædelse af toldlovgivningen ved salg gennem en længere periode af varer, hvoraf der ikke var betalt told. Landsretten finder, at omtale af sagen, uanset at den vedrører private erhvervsforhold, der ligger langt tilbage i tid, har været af samfundsmæssig interesse, idet der er tale om forhold, der kan have betydning ved bedømmelsen af egnetheden til at udøve politisk virksomhed.

Landsretten lægger til grund, at P/f N. Niclasen, der i 1983 var blevet meddelt en toldkredit, i de følgende år kom i økonomiske vanskeligheder og oparbejdede en betydelig gæld til toldvæsenet. Som følge heraf blev toldkreditten den 29. januar 1988 opsagt. I de følgende godt fire og et halvt år solgte P/f N. Niclasen varer, uden at disse var toldklarert, hvilket medførte oparbejdelse af en uhjemlet toldgæld, der pr. 27. august 1992 udgjorde 707.775,78 kr. Heraf blev 116.260 kr. betalt af selskabet, 111.121,57 kr. blev udlignet ved modregning hos selskabet i tilgodehavende importafgift, 381.720,16 kr. blev udlignet ved modregning i udbetalinger til P/f Skipafelagid Føroyar, der som transportør hæftede for en del af toldgælden, og 52.182,07 kr. blev afskrevet af landskassen efter P/f N. Niclasens konkurs.

P/f N. Niclasen var en lille familievirksomhed, der i den omhandlede periode foruden Jørgen Niclasen og hans forældre beskæftigede nogle få lagerarbejdere og en deltidsbogholder. Landsretten finder, at Jørgen Niclasen, der fra den 1. juli 1988 var ansat i virksomheden som sælger, i hvert fald fra sin tiltræden som direktør den 1. september 1989 må have

vidst, at virksomheden havde oparbejdet en betydelig toldgæld som følge af, at den i vidt omfang ikke overholdt reglerne om toldklarering og betaling af told i §§ 4 og 6 i bekendtgørelse nr. 79 af 22. december 1981, hvis manglende overholdelse medfører bortfald af toldkreditten, jf. bekendtgørelsens § 10. Endelig finder landsretten, at han må have indset, at han ved at lade virksomhedens salg af ufortoldede varer fortsætte med en stadig forøgelse af toldgælden til følge, påførte landskassen en væsentlig risiko for formuetab.

Landsretten bemærker, at det ikke forekommer sandsynligt, at Jørgen Niclasen som direktør i en virksomhed, der handlede med importerede varer, var ubekendt med relevante toldregler, men uanset om dette måtte være tilfældet, kan det ikke tillægges betydning ved bedømmelsen af sagen.

Landsretten finder på denne baggrund, at ingen af de ærekrænkende udsagn er strafbare, jf. straffelovens § 267, da sandheden heraf må anses for godtgjort i det til straffrihed efter straffelovens § 269, stk. 1, 1. led, krævede omfang, således som disse bestemmelser må fortolkes i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 sammenholdt med artikel 6, stk. 2. Det kan ikke føre til en anden vurdering af udsagnenes strafbarhed hverken, at en væsentlig del af toldgælden var oparbejdet forud for Jørgen Niclasens tiltræden som direktør og en mindre del forud for hans ansættelse i virksomheden, eller at det efterfølgende lykkedes toldmyndigheden – blandt andet ved at gøre transportørens hæftelse gældende - at inddrive størsteparten af den opståede toldgæld.

Sveinur Tróndarsson, Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe og Jan Lamhauge frifindes derfor for påstandene om straf og tortgodtgørelse.

Landsretten finder, at udsagnet ”Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.” bør kendes ubeføjet, jf. straffelovens 273, stk. 1. Landsretten har herved lagt vægt på, at en væsentlig del af beløbet vedrørte perioden forud for Jørgen Niclasens tiltræden som direktør i P/f N. Niclasen. Landsretten finder, at der ikke er grundlag for i øvrigt at tage påstanden om mortifikation til følge.

Jørgen Niclasen skal betale sagsomkostninger for begge retter til Sveinur Tróndarsson med i alt 125.600 kr. og til Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe og Jan Lamhauge med i alt 250.600 kr. Begge beløb omfatter 600 kr. til retsafgift samt udgifter til advokatbistand inkl. mvg. Ved fastsættelsen af beløbene til dækning af udgifter til advokatbistand er der taget

hensyn til sagens betydning og dens omfang og varighed, herunder at hovedforhandlingen har varet tre dage ved Færøernes Ret og fire dage ved landsretten.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Sveinur Tróndarsson, Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe og Jan Lamhauge frifindes, dog således, at udsagnet ”Snød med told: Finansministeren snød landskassen for 600.000 kr.” kendes ubeføjet.

I sagsomkostninger for begge retter skal Jørgen Niclasen til Sveinur Tróndarsson betale 125.600 kr. og til Hans Andrias Midjord, Liljan Weihe og Jan Lamhauge i alt 250.600 kr.

Det idømte betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.

(Sign.)

—————
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 18. november 2015

Hanne Jager Sørensen
kontorfuldmægtig